

ქართული კალენდარი

1898

გამოცემული

ზ. ჭიჭინაძისგან

ტფილისი

სტამბა წ. გ. ქ. იმხანაგობისა @ Типография Гр Из. Товарищества

1897



# ქართული კალენდარი

1898

გამოცემული

ზ. ჭავჭავაძისგან

1187



ტფილისი

სტამბა წ. გ. ქ. ამხანაგობისა © Типография Гр. Из. Товарищества

1897

Дозволено цензурою 18-го Ноября 1897 года, Тифлисъ.

## ქართული კალენდარი

1898 წელიწადი მარტივია და აქვს 365 დღე.  
თებერვლის თვეს 28 დღეა.

1898 წლის გაზაფხული ბალახიანი იქნება, კარგი, ზაფხული ცხელი, ზამთარი მეტათ ცივი.

ქარონიკონი — ნდ. 54

ზედნადება — ივ. 13

დასახამიდან 7415 წ. გასულა.

საქართველს დაარსებიდან 4007.

საქართველს შირველ მეფიდან 2218.

საქართველს გაქრისტიანებიდან 1584.

საქართველს რუსეთთან შეერთებიდან 97.

### მ ა რ ხ ვ ა .

სოცრით აღებისლამის დასაწყისი თებერვლის 8-ს.

დიდი აღების ღამე—კვირას თებერვლის 15.

დიდი მარხვის დასაწყისი თებერვლის 16.

შეტრეზავლობის მარხვა მანისის 31.

ჯვართამაღლების მარხვა ენკენისთვის 14.

შობის მარხვის დასაწყისი გიორგობისთვის 15.

ღვთადად მზის გარშემო ირგვლივ ტრიალს უნდა 365 დღე 5 საათი და 46 წუთს.

წლის წელთ აღრიცხვაობისთვის რომ 365 დღე გაინგარშიშოთ, მეოთხე წელიწადს შეტდომს მოვა, შეტდომის ასაცილებლათ ყოველ სამი წლის შემდეგ, მეოთხე წლის თებერვლის თვეს ერთ დღეს უმატებენ, ი, 29 დღეა თებერვლი, ამიტომ ამ წელიწადს ნა-



კიანი წელიწადი ჰქვიან, ასეთის ანგარიშით ყოველივე  
სწორდება წელთა აღრიცხვაობის თელისა.

1898 წელს მთელს დედაძიწის ზურგზე მზის  
დაბნელება ოთხჯერ იქმნება და მთვარის ორჯერ,  
მზის დაბნელება რუსეთში ერთხელ იქმნება 10 იანვარს.

### წმინდა დღეები.

როცა აღკრძალულია ქორწინება

ყოველს ოთხშაბათსა და შარასკეკს, დიდი დღე-  
სასწაულების წინა დამეებს და ყოველს დიდსა თუ მც-  
რე მარხუებს, თუნდ ერთი დღის მარხვაც რომ იყოს,  
იმ მარხვის დამესაც არ შეიძლება ქორწინება.

### მიტვალეულთ დასაფლავება.

არ შეიძლება: ახალწელიწადს, შობას, ნათლის-  
ღებას, აღდგომას, ამალებას, მარხიმობას და სახელ-  
მწიფო დიდს დღესასწაულებს.

### სიზმრის ახსნა.

სიზმრის ახსნა ტყუილია, სიზმრის ახსნა უფრო  
მდაბიო, ხელისან, მუშა ხალხს სწამსთ, ამათის წამე-  
ბით სარგებლობენ ზოგი ერთი შარლატანი პირები  
და ესენი უფრო ავრცელებენ ცრუ მორწმუნეობას და მით  
აბნელებენ მდაბიო ხალხის ჭკუა გონებას, ამ დაბნე-  
ლებული საქმის ერთ უპირველეს წარმომადგენელ მოცი-  
ქულათ ახვატელაოვი ითვლებოდა, რომელიც ყოველ-  
წელს 5000 ცალს სიზმარის ახსნას ბეჭდავდა.

იგი გარდაიცვალა და მის მოადგილეთ აღმოჩნდნენ  
ზოგიერთ სულგანი ოსტატ მკვლენდრეები, რომელ-  
ნიც ყოველს წელს ბეჭდავენ სიზმრის ახსნას და მით  
ერთი ათათ უფრო ახნელებენ სალსის ჭკუა გონებას  
და მოძსრგობას უწიგენ იმ სიბინძურეს, რომლითაც  
საწყალი ხალხი უფრო გაიძუკრა ქოსა ტყუილებმა  
სტარცვონ და ტყავი აძრონ უსამართლოთ და შეუბრა-  
ლებლათ. ამიტომ საყოველთაოთ ვაფხადებთ, რომ  
სიზმრის ახსნა არავინ დაიჭეროს, ყველამ მდაბიო  
ხალხის სიმტყუნეთ მიიღოს.

### ქრისტეანეთ დიდი უქმეები:

ადღომი, ამაღლება, ფერისცვალება, მღვთისმშობლ-  
ბა, (მარტომობა) ჯვართამაღლება (აღაპერლობა) სვეტი-  
ცხორება, შობა იესო ქრისტესი, ახალწელიწადი და  
სხვა ასეთი დღესასწაულები.

ზოგი ერთი უქმეები ყოველ წელს ერთსა და იმავე  
დღეებს მოდის და ზოგი კი იცვლება.

### ჭაერის, სითბოს და სიცივის გამჩენ მომტყუებელი

მკვლენდრეები და სხვა ასეთი მატყურა პირები  
კვლენდარში სძირათ სტყუიან ხოლმე. ესენი ხან წვიმას  
აჩენენ, ხან თოვლს, ხან ქარს, და ათასს სხვა ასეთ  
რამეებს. ყველა ესენი მკვლენდრეების მანქანებით ხერ-  
ხდება და ამიტომ ხალხმა უნდა გაიგოს მათი მოტყუების  
ხერხები და იცნონ ყოველივე. ყველა ამ მოტყუილებას  
მიტომ ასურხებენ მკვლენდრეები, რადგანაც ამათ ხალ-  
ხის მიბირება სურთ და ხალხიც ადვილათ ემოწინილებს  
ასეთ სიწრუეებს.

მიტვალებულთა მოხსენების დღეები:

ყოველს ოთხშაბათს, პარასკევს, შაბათს და იმ  
სუბიერს წმინდა დღეებს, რაცა დაწინაურდა მიტვა-  
ლებულთა სულის მოხსენება.

ქართველთა ღირსი დღეები:

- იანვარი: 8, აბო ტფილელისა.  
14, მოციქულისა სწორის ნინასი.  
19, ღირსისა ანტონ მარტომყოფელისა.  
26, კეთილ მსახურის საქართველს მუფის  
დავით აღმაშენებლის.
- აპრილი: წმ. მამათა დავით გარეჯის მონასტრში  
მომწყდართა.  
15, წმ. მოწამე სუქიასი და მისთანთა.  
22, წმ. მოწამისა გიორგის.
- მაისი: 1, ხსენება თამარ დედოფლისა.  
7, იონე ზედამხელი და მისთა ათორმეტ-  
თა მამათა ქართველთა,  
9, შიო მღვიმელისა.  
12, ღირსისა ექვთიმე ათონელისა.  
18, დავით და ტარაჭიანისა.
- ივნისი: 21, საქართველს მუფის ანზელ და ჯუარ-  
საბისა.  
27, გიორგი მთაწმინდელისა.
- ივლისი: 12, წმ. იონე ექვთიმე და გაბრიელ ათონელისა.  
29, ევსტატე მცხეთელისა.
- აგვისტო: 3, წმ. მოწ. რაფაელისა.  
28, წმ. მოწამე ქართველთა დედოფლის  
შუშანიკისა.



სექტემბერი: 13, წმ. დიდისა მოწამისა ქეთევან კახთა დედოფლისა.

15, წმ. იოსებ ჯვარედელისა.

16, წმ. ძმთა იოსებ და ისაკისა.

18, წმ. ბიძინასი, შალვასი და ელისაბარის მთავართა.

ოქტომბერი: 1, ხსენება სვეტიცისა-ცხოვლისა და კვართისა უფლისა ხუენისა იესო ქრისტესი.

2, წმ. დიდთა მოწამეთა ანგელოს მთავართა დავით და კოსტანტინესი.

5, წმ. გიორგი ხანძელისა.

28, წმ. ხეოფიტი ურბნელისა.

ნოემბერი: 10, დიდ. მოწ. გიორგი და კოსტანტინე მთავართა. (გიორგობა)

7, წმ. მოწამე მიხეილ (გობრანი) ახალციხელისა და მასთა 133 ქართველთა მოყვასთა.

19, წმ. მოწ. ილარიონ ახლისა.

29, წმ. მოწ. აბიბოს ნეკრესის ეპისკოპოსისა.

დეკემბერი: 2, მოწამე იასე წილგნელისა.

## უძველესი დღეები

რეცხვის სამართველები, სასწავლებლები და ქარხნები იკეტება

იანვარი: 1 ხუთშაბათს, ახალ წელიწადი.

6 სამშაბათის ხათლისღება.

14 წმინდა სინოს დღესასწაული. (მხლელად ქართველთა.)

თებერვალი 2 ორშაფათს მიჩქმა უფლისა,  
 13—14—ზარასკვესა და შაბათს ეკელიერი,  
 მარტი 25—ოთხშაბათს ხარება.  
 29—კვირას, ბზობა და მაცხოვრის შესკ-  
 ლა იერუსალიმს.  
 აპრილი 3—4—ხუთშაბათს, ზარასკვეს და შაბათს  
 ვნების კვირა.  
 5—წმინდა აღდგომა.  
 12—კვირაცხოვლობა.  
 23—ხუთშაბათს—სახელწოდება მათის იმ-  
 ჰერატორებითის დიდებულების დედოფლისა  
 ალექსანდრა ფეოდორკუნასი.  
 27—ორშაფათს დაბადება მათის იმპერატორებითი  
 დიდებულების მეტევიდრის-ცესარევიჩის დიდის მთავარის გოარგი ალექსანდრესძის.  
 მაისი 6 ოთხშაფათს, დაბადება მათის იმპერატორებითის  
 დიდებულების ხელმწიფე იმპერატორის ნიკოლოზ ალექსანდრესძის.  
 9—შაბათს წმ. ნიკოლოზის ნაწ. გადატანა.  
 14—ხუთშაფათს—ამდღება უფლისა, და-  
 გვირგვინება ხელმწიფე იმპერატორისა.  
 25—ორშაბათს სულიერი დღე. დაბადება  
 მათის იმპერატორებითი დიდებულების ხელ-  
 მწიფე იმპერატრიცასი ალექსანდრა ფეოდორკუნასი.  
 ივნისი 29—ორშაფათს პეტრეპავლობა.  
 ივლისი 22—ოთხშაფათს სახელწოდება ქვრივის  
 დედოფლისა იმპერატრიცის მარიამ ფეოდორკუნასი.  
 აგვისტო 6—ხუთშაფათს ფერისცვალება.

15 — შათს მიცვალა მღვთისმშობლისა,  
მარამობა.

29 — შათს თავის მოკვეთა წმ, იანე  
წინამობდისა.

სექტემბერი: 8 — სემშათს — დაბადა უკვლად წმინდა  
მღვთისმშობლისა.

14 — ორშათს ამაღლება წმინდისა ჰატი-  
სნისა ჯვარისა, ალაკედობა.

26 — შათს წმ. იანე მღვთისმეტყველის  
მიცვალა.

ოქტომბერი: 1 — ხუთშათს საფარველი წმინდის  
მღვთისმშობლისა სვეტისცხეობა.

21 — ოთშათს ტახტზე აბრძანება მათის  
იმპერატორებითი დიდებულების იმპერატო-  
რის ნიკოლოზ ალექსანდრესძისა; სრუ-  
ლიად მხერბელის რესისა.

22 — ხუთშათს ყაზან. მღვთისმშობლობა.

ნოემბერი: 14 — შათს დაბადა მათის იმპერატორე-  
ბითი დიდებულების ქვრივის იმპერატო-  
რის მარამ ფეოდორის ასულისა.

21 — შათს — ტამარ მიუყანება უკვლად-  
წმინდის მღვთის მშობლისა.

26 — ხუთშათს სახელწოდება მათის უა-  
გუსტობითის უმაღლესობის ნასლედნიკის  
ცესარევიჩის დიდის მთავრის გიორგი ალექ-  
სანდრევიჩისა.

დეკემბერი: 6 — წმ. ნიკოლოზ საკვირველ მომქმედისა.  
სახელწოდება ხელმწიფე იმპერატორისა და  
სრულიად რუსეთისა მხერბელის ნიკო-  
ლოზ ალექსანდრევიჩისა.

25 — ჰანსკეს შობა იესო ქრისტესი.

იანვარი 31 დღე

ნომ.	დღე		ნომ.
1	ხუთ	+ ახალწელიწადი, წინადაცე. უფლისა იესო ქრისტესი და წმ. ვასილი დიდისა.	20
2	პარ	სიღობისტრო რამის პაპისა, თეოდონე	21
3	შაბ	წინასწარ. ძალაქიასი. წმ. მკწ. კესარა.	22
4	კვირ	კრებს 70 მოციქულთა, წმ. ზოსიმესი, ათანასესი და თეოდოქტესი.	23
5	ორ	წმ. თეონა, მონა, მიქა, გრიგორ. (მარხვა)	24
6	სამშ	+ ხათლისღება უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი (სომეხ. განცხადება უფლისა).	25
7	ოთხ	კრებს წინამორბ. და ხათლისმცემ. იოანესი	26
8	ხუთ	წმ. გიორგი სომხბელისა, გრიგორის და წმ. აბო ქართვ. ტფილის წამებ. 790 წ.	27
9	პარ	წმ. დომინიკესი, ფილიპესი, პოლიპქტისა და პეტრესი.	28
10	შაბ	გრიგორ ნოსელისა, დომენტისა, მარკიანე ხერსისა.	29
11	კვირ	წმ. თეოდორე დიდისა, ღირ. მამისა მისეელისა.	30
12	ორშ	წმ. ტატიანესი, სებასი, პეტრესი.	1
13	სამშ	წმ. მკწ. კირილე სტრატონიკესი, წმ. პეტრე და იაკობისა.	2
14	ოთხ	+ წმიდისა დიდისა მოციქულთა სწორის ნინო ქართველთა განმანათლებელისა.	3
15	ხუთ	ღირ. პავლე თემელისა, იოანე გლახაკისა	4
16	პარს	თაყვანისცემს პატიოსნისა ჯვარისა, წმ. მარტ. პეტრესი, ლეონიდისა, მაქსიმესი	5
17	შაბათ	ღირს. და ღმერთშემოს. ანტონ დიდისა.	6
18	კვირ	წმ. ათანასე და კირილესი.	7
19	ორშ	ღირს. მამისა ჩვენისა ქარ. ანტონ მარტომყოფელისა, მკარნი მეგობრებ.	8



ბიბ.	დღე	თემა	ნათესაობა	პატივსაცემი
20	სამშ	ღიწ. ეჭვითი დიდისა, კეტისისა, ინასი, ვინასი და რმისი.	31	ღმ.
21	ოთხ	ღიწ. მასხიმი ღმისა. წმ. ვალერიანისა, ეკვიანისა, კანდიდოსი და აკვილისა.		10
22	ხუთშ	მღვ. ტიმოთესი. ღიწ. მანუელისა, გიორგისა და ანასტასი სპასისისა.		11
23	შაბათ	წმ. მარკ. კლიმისა, ღიწ. მასხიმი. ხსენება მკურნალის მსოფლიო კრებისა.		12
24	შაბათ	ღიწისისა დედისა ქსენიასი, ბაბილასი, ტიმოთესი.		13
25	კვირ	წმ. გრიგორი მდ.-მეტე. და ღიწ. ფელიციტისა, მარკისი. სომეხთა ადებს		14
26	ოთშ	ხსენება სსქართ მეფის დავით აღმაშენებლისა. ქსენოფონტე და სემონ.		15
27	სამშ	აღმკურნალებს ნაწილთა წმ. მამისა ჩვენისა იოანე ბქრობიანისა.		16
28	ოთხშ	ღიწ. ეფრემ ასურელისა და ვალადისა.		17
29	ხუთშ	აღმკურნალებს ნაწილთა წმ. მღვდელ-მარკ. ეგნატე ღმერთმომხსილისა.		18
30	შაბათ	წმ. სამთა მღვდელ-მთავართა: ვასილი დიდისა, გრიგორ მღვთის-მეტეველისა და იოანე ბქრობიანისა.		19
31	შაბათ	წმ. საკვირე. მომქმედ. კვირას და იოანესი და წმ. ტრიფონისა.		20

იანვრის 1—4 ცივი დღეები. 6 ყინვა. 7—8 სითბო. 20 ამინდის ცვლილება. 26 თვის ბოლოს თოვლი, ქარი და თოვლის დნობა.



წიფ.	წდე	თეგერვალე 28 დღე	მთე
1	კვირს	მღწ. ტრიფონისა, ღირ. პეტრესი, სოტონილესი.	21
2	ორშ	+ მიგებება უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი (მიჩქმა).	22
3	სამშ	წმ. სვიმონ ღვთის მიმჩქმელისა, ანნა წინასწარმეტყვ. აზარასი.	23
4	ოთხ	ღირ. მამისა ისიდორე ზილესიტელისა, ნიკოლოზ აღმსარებელისა, ისიდორესი, კირილესი და აზარასისა.	24
5	ხუთშ	წმ. მღწ. ადათიასი, თედორეუსი.	25
6	პარსს	ღირ. მამისა გუგოლესი, იულიანესი, მართა და მარია.	26
7	შაბთ	ღირ. მამისა პართენისა, ლუკასი და 1003 მსოიან წამებულთა.	27
8	კვირს	წმ. მღწამ. თეოდორე სტრატელატისა, წინასწარმეტყვ. ანასტასი.	28
9	ორშ	ღირს. მღწ. ნიკოლოზისი, პანკრატისა, თეოდორესი.	29
10	სამშ	მღწ. ხარლამპისა, პარფირესი, პავლესი და ვალენტინისი.	1
11	ოთხ	წმ. მღვდელ-მღწამ. კლასისა, დედოფ. თეოდორესი, დიმიტრისა, გაბრიელ.	2
12	ხუთშ	წმ. მამისა მელეტისა, ალექსისა, ღირსთა მარია და კეკენისი.	3
13	პარსს	ღ. მამის მარტენისი, სიმონისი, სტეფან.	4
14	შაბთ	ღირ. მამისა კირილესი, აექსენტისა, აექსენტისა, აზარამ და მიჩონისი.	5
15	კვირს	წმ. მღწ. ონისიმესი, ეკესი მუუდაბ. და წმ. ეფრემისი. დიდი აღების დამე.	6

რიც.	დღე	თეზეავალი 28 დღე	მთკ.
16	ორშ	წმ. მარტ. პამფილესი, ვალენტისა, დანიელისა, პავლესი და აბრამისა.	7
17	სამშ	წმ. მარტ. თეოდორე ტირონისა, მარტიანისა, ქალწულის მინასი.	8
18	ოთხშ	წმ. ლეონ რომის პაპისა, ღირსთა აღაპატისა, ფლავიანესი.	9
19	ხუთშ	წმ. მარტ. არსიპასი, ფილიმონე, მარქსიმე და მარკარისა.	10
20	პარას	წმ. გორნიელისა, წმ. მამისა ლეონტი-სა, აღათანესი. სსენება ღირ. მამისა ჩვენისა შიო ძღვიმელის ქართველთა	11
21	შაბათ	ღირ. მამისა საკვირ. მომქმედ. ტიმოთეოსი, გიორგისა და ესტატესი.	12
22	კვირს	ღირ. ათანასესი, მარკრიკისა, პეტრესი, პოპუნა ნაწილთა ეგვიპტიისა შინა.	13
23	ორშ	წმ. პოლიკარპესი, იოანესი და ეგვიპტისა.	14
24	სამშ	+ პირველი და მეორე პოპუნა თავისა წმ. იოანე წინამძღვრისა.	15
25	ოთხშ	წმ. ტარასი გორსტანტინეპოლელ მთავარ-ეპისკოპოსისა და მოსესი.	16
26	ხუთშ	წმ. მამისა პორფირესი, მარტ. სებასტიანე	17
27	პარას	ღირ. მამისა პრუკლასი აღმსარებელისა, ტიტესი და თალალესი.	18
		ღირ. მამისა კასილისა, წმ. მარტინესი.	19
28	შაბათ	ღომინიკასი, მარტ. ნესტორისა, ნიკოლოზისა.	

თებერვლის 1—2—5 ეინუები, სიცივე, ქარი. 20 ჭარბი იცვლება, 25 სიცივე, 28 თოვლი მდირეთ.

დღის	დღე	მარტი 31 დღე	მთვე
1	კვირს	წმ. ევდუკიასი, ანტონინასი, წმ. ნესტორ და გრიგორისა.	20
2	ორშ	წმ. მოწ. თეოდორტისა, ავათანესი და წმ. ანსენისა.	11
3	სამშ	წმ. მოწ. ეპტროპისა, კლეონიკესი, ვასილიანოსა, ლიკს. ბინონ, სჯილი.	22
4	ოთხშ	ღირ. გერასიმესი, მოწ. პავლეი, ივლიანესი, წმ. გრიგორისა.	23
5	ხუთშ	წმ. მოწ. განონ და მნიმესი, ლიკს. მარკოსი, უკლიამპისა, ირადისა.	24
6	პარას	მოწ. კოსტანტინესი და ანკადისი.	25
7	შაბათ	წმ. მოწ. ეფრემი, ვასილი, კაპიტონი, კეკელი, ვთერი; დ. პავლე, ემელიანი.	26
8	კვირს	ღირ. თეოფილასქტესი, დომენტისა. წმ. მოწ. თეოდორტისა.	27
9	ორშ	წმ. მოწ. სევასტის ტბასა შინა მომწოდართა და კესარიასი.	28
10	სამშ	ღირს. კონდრატე, ვიარანე, ვიქტორი, ირაკლი, მელიტონ.	29
11	ოთხშ	მოწ. სოფორნი, პიონი, ეთიმი, მაკედონ.	1
12	ხუთშ	წმ. თეოფანე, დ. გრიგორ. ორ-სიტე.	2
13	პარას	წმ. ნიკოფორე კოსტანტინეპოლ. ეპისკოპ. მოწ. ალექსანდრე, ქრისტინესი	3
14	შაბათ	ღირ. ბენედიქტესი, თეოგნისტე, მოწ. ალექსანდრე და ეკსიმონისა.	4
15	კვირს	წმ. ადაშისა, ალექსანდრესი, დიონისის და ნიკონდრისა.	5
16	ორშ	წმ. მოწ. სპირანესი, პავლს, ტროფიმი, ანისტობული, სერგვიონ, ივლიანე.	6

**მარტი 31 დღე**

ღმრთაობა	დღე		წელი
17	სამშ	ღირ. ალექსი მღვთის კაცისა. წმ. ძაკარი, ჰაკლე და მირმიანოზისა.	7
18	ოთხშ	წმ. კირილე, ტრაფონ, ეპკარიზი, ანანა	8
19	ხუთშ	მეწ. ხრისთონე, ღაჩია, ინოკენტი, კლავდია, ანდრია კრიტულ. მკვრ.	9
20	პარას	ღ. სებას, იონე, სერგეი, პატრიკოს, პარასკევასა, ეფემი, მატრონა, კლავდია.	10
21	შაბათ	წმ. იაკობ აღმსრ. ღ. კირილე, თომასი.	11
22	კვირა	წმ. მეწ. ვასილი, დროსიდა, ტროიანი.	12
23	ორშა	წმ. მეწ. ნიკონისა, ლიდისი, ამფილოჯისი და ვასილისა.	13
24	სამშა	ზაქარია, არტემი, იაკობი, არტემონისა.	14
25	ოთხშ	+ ხარება ყოვლად წმ. მღვთისმშობლისა, ლაზარეს აღდგენა.	15
26	ხუთშ	გაბა მთავარ-ანგელ. გაბრიელისა, მეწ. ირინესი, ანასი და ჯარისისა.	16
27	პარას	ღირს. იოანესი, დედისა, მატრონასი, მანუელ და თეოდორესი.	17
28	შაბათ	ღირ. ილარიონ და სტეფანსი, იოანესი, ლაზარესი და სებასი.	18
29	კვირა	ღირ. მამისა მარკოზისა, წმ. იოანესი, ესტატესი და კირილესი.	19
30	ორშა	წმ. ზოსიმესი, კესარიისა და იოანე აღმსარებელისა.	20
31	სამშა	ღირს. საკვ. მოძქ. იზოტისა, ბენიამინესი და მიტროპოლიტი იოანესი.	21

მარტის 2—3—4 არეული ჭკერი, 8 ქარი, სიცივე, 15 ქარები, 25 წვიმა, ქუხილი, არეული ამინდები, თვის ბოლოს დაწყება ყველაფრისა.



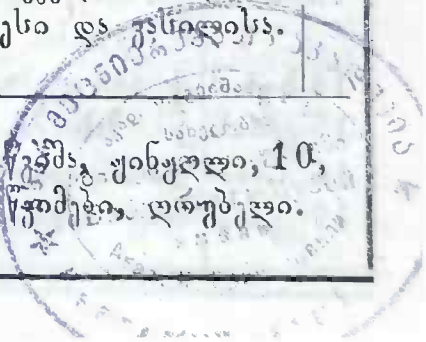
ღმრ.	დღე	აკრილი 30 დღე	წიგ.
1	ოთხშ	ღირ. დედისა მარიაჲ ეკკოზტულ. გერონტი, მკაკრი და ეუემიასი.	22
2	ხუთშ	წმ. ამფიონი, ღ. ტიტუ, წმ. პოლიკარზე.	23
3	პარას	ღ. მამისა ნიკიტასი, ილირკასი და ელვიდესირესი.	24
4	შაბათ	ღ. მამათა იოსებ მგალობელისა, გიორგი მცირისა და ზოსიმესი.	25
5	კვირს	+ წმიდა აღდგომა იესო ქრისტესი, მოწ. თოდუდა, აღათოზ., მარკოზ, პლატონ	26
6	ორშა	წმ. ეგტისისა, იერემიასი და კირილესი.	27
7	სამშა	წმ. გრიგორისა, დანიელ, სერაპიონ.	28
8	ოთხშ	წ. ზავსილიზოლისა, ფლეგონტესი, რუფუსი, ფილიდენისა, იროდიონისა.	29
9	ხუთშ	წმ. მოწ. ავდასი, მეტახისა, კლადიმერისა, ეკუსიტისა.	30
10	პარას	მოწ. ტერენტისა, პომპიონისა, აფრიკონესი, მაქსიმე და აკობისა.	1
11	შაბათ	მოწ. ანტონო, პოპუკსი და მარტიანე.	2
12	კვირს	წმ. ვასილისა და ისავისა, ვასილი, მინა, დავითისა, იოანესი და სხვათა.	3
13	ორშა	წმ. მღ. მოწ. არტემონისა, ფომონდონი, კრისკენტინი, თომასიდასი.	4
14	სამშა	წმ. მამისა მარტიანე, არადალიანი, ანტონი, იოანე და ესტატესი.	5
15	ოთხშ	მღ. არისტასოსი, ქართ. სუქიასი და დავ. გარეჯის უღ. მოძწყ. მამათა.	6
16	ხუთშ	წმ. აღაზია, ირინე, ქიონი, ლეონიდი, ვასილი, თეოდორესი.	7
17	პარას	წმ. მამისა სვიმონი, აკაკი, ანასტასი, აღაპიტო და ზოსიმესი.	8



**აკრილი 30 ღღე**

ღღე	ღღე		მღე
18	შაბათ	ღ. იოანესი და კოსმოსი, გიორგი აღმს. წმ. ქრისტეფორე, თეონსი.	9
19	კვირს	წმ. იოანე და გიორგი, სეკერინე. დაბადება თამარ საჭარტ. მეუფისა.	10
20	ორშა	წმ. თეოდორსი, ანასტასი, გაბრიელ.	11
21	სამშა	წმ. ისაკი, თეოდორე, მოწ. იანუარას და ფილიპესი.	12
22	ოთხშ	წმ. ლუკა, ვიტალი, თეოდორე, კრიმენტი	13
23	ხუთშ	წმ. დიდი მოწ. ძლევა-მოსილი გიორგისა, დედოფ. ალექსანდრე, ანატოლი.	14
24	შარას	მოწ. სტრატელატი, ჯეონტი, თამარი, ჯანგინოზი, ვალენტინი.	15
25	შაბათ	წმ. მოც.-მასარ. მარკოზის და ღ. სილიბისტროსი.	16
26	კვირს	წმ. მოწ. კასილსა, სტეფანესი, გლაფარისა და სხვათა.	17
27	ორშა	+ წმ. მღვ.-მოწ. სვიმონისა უფლისა ნათესავისა. დაბადება მეტევიდრე ტესტევიჩისა.	18
28	სამშა	წმ. ზინონისა, იასონის, სოსიპატრე, ესეკისა, ვიტალისა და მაქსიმესი.	19
29	ოთხშ	წმ. 9 მოწამეთა კვიზეკელთა, მეშნოსი, დიოდორისა და კასილსისა.	20
30	ხუთშ	წმ. მოც. იაკობ ზებუდეველისა, დირს. დონტოსი, მაქსიმესი და კასილსისა.	21

აკრილის 1 სიცივე, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15 ცივი ქარი, წვიმები, 25, 30 წვიმები, ღრუბელი.



განი 31 დღე

კვირა	დღე		მთკ.
1	შაბათს	წინასწარმეტყ. იერემიასი, ძავარისა, ზა- ფუნტ. ხსენ. საქართ. მეფის თამარისა	22
2	შაბათ	წმ. ათანასე დიდისა, მოწ. ესთერი. ზოთა- სი, ღ. კვბრიაკე და თედორეასი.	23
3	კვირას	წმ. მოწ. ტიმოთესი, ძავარისა, ჰეტრესი და თეოდორე ზერკელისა.	24
4	ორშ.	წმ. მოწ. ჰელაგასი, მოწამეთა სილვას- ნისა, ეკასმისა და ნიკიტასი.	25
5	სამშ.	წმ. დიდუბ. მოწ. ირინასი. ღ. მიქასი და ადრიანესი	26
6	ოთხშ	წმ. იობ მარკალ-გებულისა, წმ. ბარბა- რე, დიონისისა.	27
7	ხუთშ	წმ. მოწ. ავაკისა, ღირ მამისა ჩუენისა ქართველთა იოანე ზედმნელისა.	28
8	შაბათს	წმ. მოც.-მხნარებულისა იოანე მღვთის- მეტყველ. და არსენი დიდისა.	29
9	შაბათ	† აღმოყვ. ნაწილთა ნიკოლოზ სავკე. მოძქ. მიტრალაბა შიო ქართ. მღვიმელისა.	1
10	კვირას	მოც. სვიმონ მოშურნისა. ღირ. ფილას- დეფთისა, ტასიასი და ისიდორესი.	2
11	ორშ.	ღ. ბუგისა, მეთოდო და კოსტანტინესი	3
12	სამშ.	წმ. მამა ეპიტაქესი, გერმანისა, საბინა- ნისა და დოდოსი.	4
13	ოთხშ	წმ. მოწ. დიმიტრიასი, გიორგი და მამისა ჩუენისა ექვთიმე ქართველთა მთარგ.	5
14	ხუთშ	† ამაღლება, წმ. ისიდორე, მქსიმიესი.	6
15	შაბათს	წმ. შახომი, ეფროსინე, დიმიტრისა.	7
16	შაბათ	ღირ. თეოდორე, ეფრემ, მუსა, გიორგი.	8
17	კვირას	მოც. ანდრონიკესი, ღირ. სტეფანესი.	9

**მაისი 31 დღე**

დღე	ღარი	მთკ.	
18	ორშ.	მღწ. ჰეტრე, დიონოსე და ანდრეასი.	10
19	სამშ.	იოანესი, დ. კარინილე, პატრიკი, ეგნატეი.	11
20	ოთხშ.	წმ. თაფალესი, ალექსანდრე, ლეონიდი-სა და ალექსისა.	12
21	ხუთშ.	წმ. დიდთა მეფეთა და მღწ. სწორთა ელენესი და კონსტანტინესი.	13
22	პარას.	მღწ. ვასილისკოსი, იაკობისა. სსენება მეორე მსოფლიო კრებისა.	14
23	შაბათ.	ღიწ. მამისა მიხეილისა, ეფრესინესი, წმ. ლეონტისა.	15
24	კვირა	+ ღიწ. მამისა სიმეონისა და წმ. მარტომე ნიკიტასი დღე წმ. სამებისა.	16
25	ორშ.	+ მესამედ პეტრე პატრიარქისა თავისა წმ. იოანე წინამძღუდისა.	17
26	სამშ.	წმ მღწ. კარპესი, ალეთისა, წმ. ელენესი და გიორგი სალასა.	18
27	ოთხშ.	წმ. ძღ. მღწ. თეოპონტისა, თეოდოსიასი, დიომიდესი და ნილესი.	19
28	ხუთშ.	წმ. ნიკიტასი, ეკტიხისა, ნიკეის მღვთ. მშობ. ხატისა. წმ. დოდოსი.	20
29	პარას.	წმ. ეგნატე, თეოდოს. ხს. პირველ მსოფ. კრებისა. დავით გარეჯ. (მთაწმინდობა)	21
30	შაბათ.	ღიწს. ისაკი დალმეტელის მონასტრის წინამძღვრისა.	22
31	კვირა	მღწ. ერმოსი, ერმისა, ღიწ. ეგილიასი.	23

მაისის 1 ღრუბლიანი დღეები. 3, 4, 5 ხელი წვიმა. 10, 15 წვიმა უხიუბს, სიტყვები ემატება. 20, 25 ძალ-ძაღუ მოდის წვიმები, თვის ბოლოს ქარი ვარდება.

ივენი 30 ღღე

კიტი	ღღე	მღე
1	რტშ	წმ. იუსტიზე ფილესოფისისა, კალე- რანისა, დიონისესი. 24
2	სამშ	წმ. ნიკიფორესი და მღწ. იონესი. დ. აღუქსანდრესი. სსენება წმ. მამთა. 25
3	რთხშ	მღწ. ლუკიანესი, ჰაგლესი, კლავდიასი და წმ. ჰაგლესი. 26
4	ხუთშ	წმ. მიტროფანესი, ზოსიმესი, სეკერია- ნისა, კიოლ. გიორგობა (ლომისობა) 27
5	ჰარას	წმ. აზოლანისა, გიორგისა, დორეთე- სი და ნიკონდრისა. 28
6	შაბათ	წმ. თეკლესი, სურნისა, დ. ბესარიონ- ისა და ილარიონისა. 29
7	კვირას	მღწ. თეოდოტი, მიტრეული, კირიაკე, წმ. კალერი, მარია და კლავდიასი. 30
8	რტშ	მღწ. თეოდორესი, სტრასტილასისა, ეფ- რემ და ანტონისა. 1
9	სამშ	წმ. კირილე უპისკოპოსისა, წმ. თეკლე, მართა და მარიამისა. 2
10	რთხ	მღ. მღწ. ტიმოთე, აღუქსანდრე, ანტონ. 3
11	ხუთშ	წმ. მღწ. ბართლომე და ბარნაბასი. 4
12	ჰარას	დ. მამისა რნოფრესი, პეტრესი, ანსე- ნისა, ანდრასი, სტეფანესი. 5
13	შაბათ	წმ. ქალწ. მღწ. აკვილინა, ანტონისა, წინ- მეტე. ანნა, იონა და ანდრანიკესი. 6
14	კვირას	წინასწარ. ელისე, წმ. მამთა მეთოდი კასტანტინეზოლის პატრიარქისა. 7
15	რტშ	წინასწარ. ამოსისა, მღწ. გოდესტისა, გიტისა, ათანასე და ლაზარესი. 8
16	სამშ	წმ. მღწ. ტიხონი, ტიგრი, ეკტრეპი. 8



რიცხვ	დღე	ივნი 30 დღე	მთე
17	ოთხშ	წმ. მღწ. მანუილი, საბაილა, ისძაილი. ღ. ნიკიფორესი და ისაკისა.	9
18	ხუთშ	მღწ. ლეონტი, იპოტი, თედორეასი.	10
19	პარას	მღც. იუდა უფლისა ძმისა, მღწ. ზო- სიმე, იოანე, ღ. პანისა.	11
20	შაბათ	წმ. მღწ. მეთოდი, ასასტოკლე, დიმი- ტრიანისა.	12
21	კვირს	მღწ. ივლიანე, ტეკენტი, წმ. საქართ. მეუკეთა ანჩილ და ლუკასობისა	13
22	ორშ	წმ. მღწ. ეკსევი, გალაკტიონი, ივლიან- ე, ზინონი, ზინუბინი.	14
23	სამშ	მღწ. აგრძინესი, ეკტოქი და გადოზ.	15
24	ოთხშ	+ შობა წინამორბედისა ჳ ნათლისმც. იოან- ესი. წმ. ორინტი და კირიაკესი.	16
25	ხუთშ	მღწ. თებრანია, პეტრე მურგულისა, დავით და ეფრესინესი.	17
26	პარას	ღ. მამისა დავითისა, წმ. მღწ. იოანე და დიონესესი.	18
27	შაბათ	წმ. გიორგი მთაწმინდელ. ღირ. სამსონ ურხოთ შუწენარებულისა.	19
28	კვირს	წმ. უნდრახლოთა კვირას და იოანესი, პავლე, სერგი და გერმანოზისა.	20
29	ორშ	+ წმ. მღც. პეტრესი და პავლესი. ღ. ანდრეასი.	21
30	სამშ	კრება წმიდათა და დიდებულთა ათორ- მეტთა მღციქულთა.	22

თიბათვის 1, 2, 3, გრილი დღეები, მერე კაი ამინ-  
დები. 10 წვიმა, 15, 20 კაი ამინდი. 25 წვიმა, ქარი.  
თვის ბოლოს კაი დარები.



მცხ.	დღე	ივლისი 31 დღე	მთ.
1	ოთხშ	წმ. საკვირველ მამე. კოზმა და დამიანე- სი. ღირ. პეტრესი.	33
2	ხუთშ	დადება ჰატიანი. სამარი. ყოველდ წმ. მღვთისმშობ. კლავდიუსი, იუვენალია.	24
3	პარას	წმ. იაკინთე, მუქისა, მარკოზისა, დიო- მიდესი, ევლამპი და ფილიპე	25
4	შაბათ	წმ. ანდრეასი. ღირ. მართა, თეოდორე,	26
5	კვირა	+ ღ. მამისა ათანასე ათონელისა. ქალწ. მარწ. ანა, კირილე და სერგისა.	27
6	ორშ	ღ. სისო დიდისა, ლუკა, ანტონი, ისი- დორე, დიოდორე, მართა და სხ.	28
7	სამშ	ღ. მამათა ბოძა და ავაკისა, წმ. კვან- გელაზისა, კვირიკისა, იოანესისა	29
8	ოთხშ	+ წმ. მარწ. პრუკოპი, უსანის მღვთისმშ.	1
9	ხუთშ	წმ. მარწ. ბავრატისა, კირილესი, ალექ- სანდრე მსკდრისა, თეოდორისა.	2
10	პარას	გადატანა კვართისა იესო ქრისტე. საქართ. მოსკოვში. ანტონ.	3
11	შაბათ	წმ. ქალწ. მარწ. ეფემია, სილვანე, 45 მარწ. დედოფ. ალგა, ელენე.	4
12	კვირა	წმ. მამათა ქარ. იოანე, კოთიმე, გაბრიელი, ღ. ილარიონის და მიხეილი.	5
13	ორშ	წმ. მამათა სტეფანე, სერაპიონი, კრება მთავარ-ანგ, გაბრიელისა.	6 7
14	სამშ	მარც. აკვილასი, ღ. რინიამე, სტეფანე.	8
15	ოთხშ	+ მარწ. კვირიკე, იულია, მარც. კლადიმ.	9
16	ხუთშ	ღ. ათონიკე, პავლე, ანტიოქი, იულიანა.	
17	პარას	წმ. მარწ. მარინე, ღ. ლეონიდი, ლაზარ- ე, იოანე.	10

18	შაბათი	მღწ. იაკობი, ექვლიანი და იოანი მრავალ-წამებულისა.	11
19	კვირა	ღ. მარტინი, დიონი, წმ. რომანოზის და სტეფანესი.	12
20	ორშაბათი	წმ. დიდისა წინასწ. ილიასი. ღ. აბრამ გალიციელისა.	13
21	სამშაბათი	ღ. მ. სვიმონ და იოანესი. წინასწ. ეზეკიელ.	14
22	ოთხშაბათი	† წმ. მარტ. სწორის მარია მკვდალისელი-სა, წმ. ფოკესი.	15
23	ხუთშაბათი	წმ. ტროფიმი, თეოფილუ და მისთანათა, წმ. ანტონიანი და გერმანესი.	16
24	პარაკატი	წმ. მღწ. ქრისტინე, თავადთა ბარისისა, გლეხისა, პოლიკარპი.	17
25	შაბათი	მიტკვალეა ანასი, ღ. ოლიმპიადა, მღწ. მარკი, პოლიკარპისა.	18
26	კვირა	მღწ. ერმალაზ, მარკი, ღ. მღწ. პარაკატი	19
27	ორშაბათი	წმ. დიდ მღწ. პანტელეიმონი, ანთისესი, სებასტი და ხიკოლოზისა.	20
28	სამშაბათი	წმ. მარტ. პეტროსი, ნიკოლოზი, ტიმიონი, პარაკატი. ღ. ესტატე, ავაკისა.	21
29	ოთხშაბათი	წმ. მღწ. ქრისტ. ესტატე მცხეთ. წმ. კალენიკისა, მიხეილი, სერაფიმი.	22
30	ხუთშაბათი	მარტ. ანდრონიკე, სილა, სილვანა. წმ. კალენტი, იოანი მხედრისა, ლუკასი.	23
31	პარაკატი	ღმრ. მარტლისა ეკდუკიასი, ილიტასი, ადების დამე მარიაშვილის მარკისა.	24

1, 2, 3, 4 კაი დარები. 10, 11 წვიმები, ქუხილი. 15, 20 ჭკარი წმინდადებზე, კაი დღეები. 25 და 30 ხელი წვიმა, კაი ამინდი, სან დრუბლებიც.

რიცხვ	დღე	აგვისტო 31 დღე	პიკე
1	შაბათ	† შემოს. პატრიოს. ძელის ცხვ. მეოფ. ჯვარისა. ხსენ. 7 ძმათ მკვებელ. და დედისა სოლომ. (მარიაძ. მარხვ. დაწყ.)	25
2	კვირა	ადმ. ნაწ. წმ. მოწ. სტეფანესი, გასილი ნიკოდიმელისა.	26
3	ორშაბათ	წმ. მოწ. ქართ. რაყდენისა წრომს წამებულისა.	27
4	სამშაბათ	7 ურძათა ეფესელთა. წმ. ანტონი, ელკეთერი. დ. დედოფ. ევდუკიასი.	28
5	ოთხშაბათ	წმ. მოწ. ნონე, ეკსილინე, კანდიდისა და სსკელისა.	29
6	ხუთშაბათ	† თურისტკალებს უფ. იესო ქრისტესი, წმ. თეოქრისტესი.	30
7	პარასკევა	წმ. ჰიმენი, მირინოზი, დომენტი, და სს.	1
8	შაბათ	მოწ. ლეონიდი ეპისკ. კრიტელისა და მირონასი.	2
9	კვირა	წმ. მოც. მატათასი, მოწ. ანტონი, მარიაძ, იაკობ, ივანე, ალექსი, დიმიტრი.	3
10	ორშაბათ	წმ. ლავრენტი, მოწ. ალპიტასი.	4
11	სამშაბათ	წმ. მოწ. ევზაძი, დ. თედორე, გირილე, შუმანისა, გაიოზისა.	5
12	ოთხშაბათ	წმ. მოწ. ფოტი, პამფილა, კაპიტონი.	6
13	ხუთშაბათ	დ. მასქსიმე ადმს. წმ. იზოფიტ, ტინონი.	7
14	პარასკევა	წმ. თეოდოსია, მიქა, მარკელი.	8
15	შაბათ	† მიძინება ყოვლად წმ. ღუთისმშობლისა (მარიაძობა).	9
16	კვირა	† ხელთუქმ. სატ. ქრისტ. წ. დიომიდე, მერსა. (ანჩისხატობა და მარტომეოფ.)	10
17	ორშაბათ	მოწ. მირონა, ვიპრიანე, თეოდოსე, პავლესი.	11

რიცხვ	დღე	აგვისტო 31 დღე	მც.
18	სამშაბ	მკწ. ფელორისა, ჯავრისი, ღირ. თათიანისი.	12
19	ოთხშ	+ წმ. ანდრია სტრატელატისა, დ. ტიმოთესი და სხ.	13
20	ხუთშ	წინასწარმეტყ. სამუელა, დ. სეკერიანი და წ. მემონი.	14
21	პარას	მკც. თადეოზ, აბრამ, ვასილ, წმ. ალპისი და სარმონი.	15
22	შაბათ	წმ. ათანასე ქარსიძე, მკწ. ათონიკესი, ევლადია. საქართ. მღვთისმშ. ხატ. ხს.	16
23	კვირა	მკწ. ეკთიმე, ირინე, ფროსენტინი, ათანასე, მიჩინოზი, წმ. ლუპესი.	17 18
24	ორშაბ	წმ. პეტრე, მიტროპ. ასსენი, სარა.	
25	სამშაბ	აღმ. წმ. ნაწ პართლომე, მინასი, ვასასი. დ. ტიტასი.	19
26	ოთხშ	მკწ. ადრიანე, ნატალია. ვლადიმერის	20
	ხუთშ	ღვთისმშობ. ხატისა.	21
27		ღირ. პარმენი, პიმენი.	
28	პარას	დ. მამისა მარსესი, წმ. ქართველთა დედოფლის შუშანიკისა.	22
29	შაბათ	+ თავის მკვეთა წინამორბ. იოანე ნათლისმცემლისა (მარხვა).	23
30	კვირა	წმ. ალექსანდრე ნეკელისა, ალექსანდრე, იოანე და პავლესი.	24
31	ორშაბ	დადება პატიოს. სარტყლისა ღვთისმშ. გენარი და კიპრიანე.	25

აგვისტოს 1, 2, 3, 4, 5 სიცხეები. 10 ნიაკი, 15 ისეკ სიცხე. 20, 25 წვიმები, ელვა და მცირე ქუჩილიტ. თვის ბოლოს ჭაერის სისუფთავე.



წიქს	დღე	სამთავარი 31 დღე	მთე
1	სამშ	სვიმონ მესკეტ. მართა, მერკონე, ვა- ლისტე, ამონი, ათაღასი და 40 მღწ.	26
2	ოთხშ	წმ. მღწ. მამონტა, ანასტონი, იოანე.	27
3	ხუთშ	წმ. მღწ. ანთიმოსი, თეოქრისტესი, ვა- სილისა, მღწამეთა ნიკომიდეელთა.	28
4	პარას	წმ. მღწ. ბაბილასი, წმ. მოსე ღვთის- მხილველისა, თეოდორე, ერმიონე.	29
5	შაბათ	წმ. წინასწ. ზაქარია, ელისაბედ, წმ. ურ- ბანოსი, პეტრესი და სს.	1
6	კვირა	ხსენ. მთავარ-ანგ. აბოსი, კირილე, კე- დუქსია, დავითი, აქქიპოსი.	2
7	ორშ	წმ. სასონტი, ეფსინისი, ლ. რნიფარო- სა, წმ. იოანესი.	3
8	სამშ	† შობა ყოვლად წმ. ღვთისმშობლისა, ღ. ლუკიანესი.	4
9	ოთხშ	წმ. და მართალთა მშობელთა მღვთისათა იოაკიმ და ანასი, წმ. იოსებისა.	5
10	ხუთშ	წმ. ქალწ. მღწ. მინდორა, მიტრადორა, ნიმიფორა, პულქერა, კლიმენტ, პავლე.	6
11	პარას	ღ. თეოდორა, წმ. ისაია, ეფროსინესი, დიოდორე, დიმიტ., ლეონტი, სერგია.	7
12	შაბათ	წმ. მღწ. ავტონომი, ივლიანე, თეოდორე.	8
13	კვირა	წმ. დიდ. მღწ. ქეოკან საქართველად. ში- რასწა წამებ. ილია, კარნილე ასისთავ.	9
14	ორშ	† ჯვართ-ამადლებს (აღაპურდობა) მარ- სა და მღწამე პავლისა.	10
15	სამშ	მღწ. ნიკიტა, იოანეოფრი, აკაკი, სტეფანე, ამბა, იოსებ აღაპურდ. 13 მამათავანისა	11
16	ოთხშ	მღწ. ეფემია, მელეტი, წმ. რათა მმათა ქართვ. ისაკ და იოსებისა.	12



**სეპტემბერი 30 დღე**

დღე	ღმრთობა	ღმრთობა	დღე
17	სუთშ	წმ. სოფიო და სამთა ასულის მისთა	13
		პასტი, ლუბოვი, ალთოკლე, ნილც.	
18	პარსს	+ ქართველთა წმ. ბიძინა და ორთა ძმთა	14
		მისსთა ეფიზხან და შადვასი.	
19	შხათ	წმ. მოწ. ტრიფონი, დ. ზოსიმე და სს.	15
20	კვირს	წმ. მოწ. ეგისტატი და სასლობათა მისთა,	16
		დ. მიხეილი, კლავდია, ალპი.	
21	არშბ	წმ. დიმიტრისა, მოწ. კონდრატე, იზა-	17
		ტი და ანდრია.	
22	სამშბ	წმ. მოწ. ფოკა, დ. მამისა იოანეს, თეო-	18
		დორე და სს.	
23	ოთხშ	+ მუცლად-ღება იოანე წინამორბედისა, წმ.	19
		მოწ. ანტონი და ანდრეასი.	
24	სუთშ	წმ. მოც. სწორის თეკლესი, ნიკონორი,	20
		გალაქტიონი.	
25	პარსს	დ. ეფრესინესი, წმ. ჰამშუტი, სერგეი	21
		რადონეველისა.	
26	შხათ	+ მიტკალეხა წმ. მოც.-მასარობედი იოანე	22
		ღვთისმეტყველისა.	
27	კვირს	მოწ. კალისტრატე, ეგნატე, მარკოზი.	23
28	არშბ	ღირ. ხარტიტონ აღმსარ. მოწ. ბასუქი,	24
		ალექსანდრე, ზოსიმე და სსკათა.	
29	სამშბ	ღირ. კვირიაკე, თეოფანე, დოდესი და	25
		კოზოდისა.	
30	ოთხშ	წმ. მოწ. გრიგორი სომეხთა განმანათლ.	26
		მოწ. რიფსიმე, გაიანე და 550 მოწ.	

სექტემბრის 1, 2, 3, 4 კაი ამინდები, 6, 10 სუთთა დღეები, 12—15 წვიმები. 20, 25 სიცივე, ჭარბი იტკლე ბა. თვის ბოლოს ქარები.

წიგნი

დღე

მატიკა 31 დღე

პატი

1	სუთშ	ქსათარეული წმ. ღვ. მშ. ღ. ჰატოას. კვართ. სვეტ. ცსოგ. (მცხეთობა), რამინოზ.	27
2	ჰარას	ქართ. მრწ. არაგუთის მთავ. დავით და კოსტანტინ. კიპრიანე, იუსტინე.	28
3	შახათ	წმ. დიონასე, იოანე სუზევეტისა, ნეტარ ისაკისა და კიპრიანესა.	29
4	კვირას	მრწ. ჰეტრე, დომინა, ვერონიკი, ევსევი, გურასი, იეროთეოსი, ვარსან.	1
5	არშბ	წმ. ჰეტრე, ალექსი, იონი, ფილიპესი, ქართ. გიორგი ხანძოელისა (961).	2 3
6	სამშბ	წმ. მარტ. თომას, ღ. რაკიმ, მათესი.	
7	ოთშშ	წმ. სერგეი, კესარის, სოლომონი და ბაგრამი.	4
8	სუთშ	ღირ. დედისა ჰელაგიასი, ტასია, ტრიფონი	5
9	ჰარას	მარტ. იაკობ აფთესი, ანდრონიკე, მასიმესი, ჰეტრესი.	6
10	შახათ	ეკლამში და ეკლამზიასი, მრწ. თეოკენტი, ანდრეასი.	7
11	კვირას	წმ. ფილიპე, მრწ. ზინაიდი, ფილონელი, ღ. თეოფანე.	8
12	არშბ	წმ. იოანე, პრეკი, ტარასი, ანდრონიკე, კოსმანი მკალაბ. მრწ. დომანიკ.	9
13	სამშბ	წმ. მრწ. კარპისა, ბენიამინი, ფლორენტი, ნიკიტასი, ჰაზილესი.	10
14	ოთშშ	წმ. ნაზარი, გერგასი, სილვანი, ღ. ჰარსაკეკას, ვიტალი, პოეტასი.	11
15	სუთშ	ღ. ევთიმი, მრწ. საბინინი, ლუკიანესი.	12
16	ჰარას	ღ. ევრასტინესი, ლონგინოს ასისტავი.	13
17	შახათ	† ღ. რსია, მარტ. ანდრეას, ლაზარე, კოსმა, დამიანე. იმპერატორის სხლ. გადასრენა	14

სიწმ.

დღე

ოქტომბერი 31 დღე

მთვ.

18	კვირა	მარტ.-მან. ლუკა, მარწ. მიწინაოზი, ივ- ლიანე და დავითისა.	15
19	ორშაბათი	წმ. იული, ნეტ. კლეოპატრი, დ. იოანე და ლაუკაროსი.	16
20	სამშაბათი	წმ. დიდ. მარწ. ანტემი, დ. კერკასელისა.	17
21	ოთხშაბათი	† ღირ. ილარიონი, გაიოზი, ზოდოკესი, იაკობ. ტასტზე აბქმანება ნიკოლოზ II	18
22	ხუთშაბათი	† უაწანის მღვთისმშობ. ხატისა (მცხეთ. დედათა მონასტ. დელსასწ.). ალექსანდრე, ამბერკი, ერკლე, ანა და წმ. შვიდთა ერმათა ეფესელთა.	19
23	პარაკატი	მარტ. იაკობ, ეგნატე, ნეტარ პატრიარქის.	20
24	შაბათი	წმ. მარწ. ანეთა, სვინკილიქტესი, ელეზკოასი და იოანესი.	21
25	კვირა	წმ. მარკიანე, მარტირიკა, ანასტასესი.	22
26	ორშაბათი	წმ. დიდ. მარწ. დიმიტრი სელუნელისა.	23
27	სამშაბათი	წმ. მარწ. ნესტორი, მარკოზი, დ. კაპიტლონისა და ანდრეასი.	24
28	ოთხშაბათი	ქართ. წმიდ. მარწ. ნეოფიტე ურბნელ. ეპისკ. დ. ტერენტი, პარასკევა. და სხ.	25
29	ხუთშაბათი	დ. ანასტასია, ანა, მარიამი, მარწ. აბრამ და კლაუდიასი.	26
30	პარაკატი	მარწ. ზინობისა და ზინობიასი, ღირ. ანტემი, იუსტასი, მარკუა.	27
31	შაბათი	წმ. მარტ. სპირიდონი, ნიკოდომი, მკერა, ანტოლი და ანდრეასისა.	28

ღვინობისთვე: 1, 2, 5 სიცივეკები. 8, 9 ავდარი. 13 კაი დღეები. 16 სითბო. 20, 25 წვიმა, ჭყაპი, უსკორო ამიდები. ხან ქარიც.

1	კვირას	წმ. უკუცხლეთა კოსმას, დამიანე, კრიონე, იაკობი, იოანე, კესარიისა.	29
2	ორშაბათს	ღ. აკვინდლინი, კლვილოფირე, ანემპოლიფირე და ანტონი.	30
3	სამშაბათს	მღწ. აკუესიმე, ალასი, იოსებ, გიორგი.	1
4	ოთხშაბათს	ღ. იოანე, ნიკონდრას, სტეფანე.	2
5	ხუთშაბათს	მღწ. გალასტიონი, წმ. გრიგორი, ანს. ალექსანდრესი.	3
6	პარასკევას	წმ. პავლე პეტრ. ღ. კარლამი, ჟუკასი, კლავდია, ეფროსინესი.	4
7	შაბათს	ღ. ლასარე, იერონი, თეოდოტი, ანტონინე, 33 მღწ. მელიტონელთა.	5
8	კვირას	† კრება მთავარ-ანგ. მისაილი და სხვათა უხრცულთა ძალთა. ღ. მართა, მარიაძ.	6
9	ორშაბათს	მღწ. ანისფორე, პორფირე, ანტონ და ალექსანდრესი, ღ. მატრონიისა.	7
10	სამშაბათს	წმ. მღწ. კოსტანტინე, გიორგი, ერასტისა, რადიონისა.	8
11	ოთხშაბათს	მღწ. მინასი, ვიქტორისა, სტეფანესი, თეოდორე და მასიმესი.	9
12	ხუთშაბათს	წმ. იოანე მღწყალისა, ღ. ნილოსი, წინასწარ. აქსარ.	10
13	პარასკევას	† წმ. იოანე რქოპირი, მღწ. ნიკიფორე და გერმანოსისა.	11
14	შაბათს	† წმ. მღწ. ფილანე, წმ. სერგი, თეოდორე. იმპერატორი მარიაძ თეოდ ასულ. ღ.	12
15	კვირას	წმ. გუნიასი, სამონ და აბიბოსი (მობის მარხვის დაწყება).	13
16	ორშაბათს	მღც.-მხარობელისა მათესა, წმ. სერგეისა და დიდ. ფუბლიანესი.	14



სიწმინდე

დღე

საგარეო 30 დღე

მთკ.

17	სამეშ	წმ. გრიგორი, მღვ. ნიკონი და ლაზარე, მიხეილ-გობრონი სხალც. და მისთა 133 მოყუ. ქართუ. გმირთა წამებულთა	15
18	ოთხშ	წმ. მღვ. პლატონი, რომანოზი, ზაქესი და ღ. კასილასი.	16
19	ხუთშ	წინასწარმეტყუ. ადიასი, მღვ. ვარლამი.	17
20	პარას	ღ. გრიგორ დეკავოლელისა, მღვ. ეესტატე, ანატოლი, ანანა და თეკლესი.	18
21	შაბათ	+ ტაძრად მიუყვანება უოკ. წმ. ღვთისმშ. თეოდომონი, კალერ., მაქსიმე, მიხეილ.	19
22	კვირა	წმ. მღვ, თეოდომონი, მიხეილ, კალერინი, არქიპოსი, მაქსიმე.	20
23	ორშ	წმ. ამილღოქსე, ალექსანდრე, მიტროფანე	21
24	სამეშ	წმ. დიდ. მღვ. ეგატერინე, მეტოქარი, აგუსტა, კასილი, ღ. სიმონისა.	22
25	ოთხშ	წმ. მღვ. კლიმენტო რომის პაპისა დეპეტრ.	23
26	ხუთშ	+ წმ. გიორგის. ძათის იმპერატ. ნასლად. ტესარქე. გიორგი ალექსანდროკ.	24
27	პარას	წმ. იაკობ სპარსელისა, პლადისა, რომანოზისა, დირს. გაბრიელისა.	25
28	შაბათ	წმ. სტეფანე აღმსარ., კასილ, ფლანესი, გრიგორი, ირინასხოსი	26
29	კვირა	წმ. მღვ. ქართ. აბიბოს ნეკრეს. მთაწარევისე. კასილი, არახსემენ, პარამონ.	27
30	ორშ	+ წმ. მღვ. ანდრია პირველ წოდებულისა და წმ. თეოდომონი.	28

გიორგობისთვე. 1, 5 ღრუბლიანი დღეები, 10 წვიმები, 15, 20 ქარი, წვიმები, 25, 30 სიცივეები, თოვლი.

1	სამშაბ	წ. ნაჟიისა, ახანასი, ფილარეტისა.	29
2	ოთხშ	ღ. მამისა ჩვენისა იესუ ქრისტისა ეპისკოპოსისა. სოლომონიდა, აბაგო, იოანე, ერეკლე.	1
3	ხუთშ	წინასწარ. სოლომონი, თეოდორე, თეოდორა, იოანე უსიტეკოსი.	2
4	პარასკე	წმ. დიდ. მოწ. ბარბარესი, იოანე დამასკელისა და იულიანისა.	3
5	შაბათ	ღმრ. სებასტიანე დიდი, წმ. ანასტასია, კირილ და ზაქარია.	4
6	კვირა	† წმ. სავკირ. მოძებნულ ნიკოლოზისა. წმ. მირონი, სახელწოდება იმპერატორისა.	5
7	ორშაბათ	წმ. აბრამი, ათონოდორე, პავლე, იოანე.	6
8	სამშაბ	ღმრ. პეტრისა, სოსთენი, ავოლონი, ელვადორე, კოსტასი.	7
9	ოთხშ	მუცლადება წმ. ახანასი, ღ. სტეფანე, წმ. სოლომონისა.	8
10	ხუთშ	წმ. მოწ. მონასი, ერმოგენი, კვინტიანი, თომასი და იოანესი.	9
11	პარასკე	ღ. დანიელ მესვეტისა, ლუკა, ათონოსი, მიქაელ, ნიკონოზი.	10
12	შაბათ	წმ. სპირიდონი, ალექსანდრე, მოწ. როზუმენკისა და თეოფილტისა.	11
13	კვირა	წმ. კვირნი, კოსტანტი, აგუსტინისა, წმ. ლუკასი და ანტონისა.	12
14	ორშაბათ	მოწ. თეოდორე, კლემენტი, ლეკის, ფილიპონი, ავოლონი.	13
15	სამშაბ	წმ. მოწ. ელვადორე, ანთონი, ღ. პავლესი და სტეფანესი.	14
16	ოთხშ	წინასწარ. ანტონი, წმ. მარინოზი, ნეტ. დედისა თეოფანესი და სოფიოსი.	15

**დეკემბერი 31 დღე**

ღმრთ.	დღე	დეკემბერი 31 დღე	მთკ.
17	ხუთშ	წინასწარ, დანიელისა, წმ. ანანია, აზა- რია, მიხეილ და სტეფანესი.	16
18	პარას	წმ. სებასტიანე, მოდესტი, დ. მიხეილ, კლავდიასი.	17
19	შაბათ	წმ. ბონიფატესი, მოწ. ილიასი, ჰოლი- ვეტტი და გრიგორი.	18
20	კვირა	წმ. მოწ. ეგნატე დმეტრეძემოს. დ. ფილგ	19
21	ორშ	მოწ. ულიანა, პეტრე მესკოვის მიტრ. თებასტოკლისა და თეოფანესი.	20
22	სამშ	წმ. მოწ. ანასტასია, თეოდოტა, ქრის- ტეფორესი და სხ.	21
23	ოთხშ	წმ. პავლე დანიზონტა, დ. თეოდოფასი, დავითი და 10 მოწამეთა.	22
24	ხუთშ	წმ. დ. ეგენი, ნიკოლოზ, წმ. იაკინთ.	23
25	პარას	+ შობა იესო ქრისტესი ბეთლემსა შინა კესარი აგუსტის მეფობის დროს.	24
26	შაბათ	+ კრება ყოვ. წმ. ღვ.მ.შ. დ. ეკთიმე, და- ვით მეფის დროს, წმ. კოსტანტინესი,	25
27	კვირა	მოც. და პირველ მოწ. სტეფანე, წმ თეოდ.	26
28	ორშ	წმ. მოწ. ორთა ბერთა ნიკოდიმელთა, მოც. ნიკონორა, ეგნატე და პეტრე.	27
29	სამშ	14 ათას ერმათა მოსპობა იროდისაგან ბეთლემს, წმ. მარკელასი და თადესი.	28
30	ოთხშ	მოწ. ანესია, დ. ფილარკუტი, მელანია, ზოტიკესი და ტიმოთისა.	29
31	ხუთშ	წმ. მელანია რამაელისა, ირინე, სილიბის.	30

ქრისტიანობისთვე: 1 სიცივეები, 5, 6, წვიმები, თოვ-  
ლი: 10, 15 სიცივეები 20 თოვლი 25, 28, 29 სი-  
ცივეები, ქარი, თოვლი. 31 კაი ამინდები მზე.

## სომეხთა უქმეები და მარხვანი

- იანვარს:** 1—ახალ წელიწადი, მარხვა.  
6—დაბადება და ნათლისღება, ხსნილი ოცი დღე  
25—არაჯავორსი ალების ღამე.,
- თებერვარს:** 14—ტიარნდარაჯისა,  
15—დიდი ალების ღამე.
- მარტი:** 5—წმიდა აღდგომა.  
7—ხარება
- აპრილის:** 3—ჩვენება წმიდა ჯვარისა,  
14—ამაღლება იესოსი.  
24—სული წმიდის მოსვლა.
- მაისის:** 14—წმიდა გრიგოლ ლუსავორჩის ალების ღამე.
- ივნისის:** 5—ვარდავარის ალების ღამე.  
12—ფერისცვალება. ოთხი კვირა ხსნილი.
- ივლისის:** 9—მღვთის-მშობლის მარხვა.  
16—მღვთისმშობლის გარდაცვალება. ხსნილი  
სამი კვირა.
- აგვისტოს:** 6—წმიდა ჯვარის ალების ღამე.  
13—ჯვართ ამაღლება.  
20—ალების ღამე ვარაგისა.
- სექტემბერს:** 25—ჯვარის პოვნა.
- ოქტომბერს:** 15—მეორმოცდა ათე ალების ღამე.
- ნოემბერს:** 6—წმ. აკოფის მარხვის ალების ღამე.  
12—წმიდა აკოფის დღესასწაული. 16 დღე  
ხსნილი.  
29—დაბადების მარხვა.



## ფო ს ტ ა

ყველა სახელმწიფოში დაწესებულია ბარათებისა, წიგნებისა, გაზეთებ-ჟურნალებისა და სხვა მრავალ-გვარ ქაღალდებისა, ფულის, საქონლის და ნივთებისა და საზოგადოთ ყოველ-გვარ ამანათების გაგზავნ-გამოგზავნისათვის ეგრედ წოდებული ფოსტა.

ფოსტაში იღებენ ყოველგვარ ბარათებს, ფულს და სხვა საგნებს გასაგზავნად ყოველ დღე დილის 8 საათიდან 2 საათამდე და საღამოთი 5 საათიდან 7-მდე. თბილისის კანტონში ჩვეულებრივს და საგანგებო წერილებს დღით 8 საათიდან საღამოს 7 საათამდის ღებულავენ შეუწყვეტლივ. სოლო მეფე და დედოფლის სახელწოდების დღეს, პირველს და მეორე დღეს აღდგომისას, ახალ-წელიწადს, ნათლილებას, წმიდა სამეობას და შობის პირველს დღეს სრულიად არ იღებს ფოსტაში წერილებს და არც მარკებს ჰყიდიან. ამ დღეებში ფოსტა ყველასათვის დაკეტილია.

არც შეეხება წერილებს გახსნას და აქეთ და იქით გზავნას ქალაქში თუ სხვა-და-სხვა ადგილებში რკინის გზით, წერილების თუ ჟურნალ-გაზეთებისა ეგ ყოველ-თვის არის სოლო მიუხედავათ კვირა-უქმებისა.

სხვა დროს კი, ესე იგი, კვირა-უქმებში ფოსტა გახსნილია დილის 8 11 საათიდან, ამის შემდეგ კი ფოსტა ყველასათვის დაკეტილია, სოლო შროკინციებში ფოსტა გახსნილია დილის 9 საათიდან 11-მდე.

ფოსტაში იყიდება: მარკები, საფოსტო ბლანკები, შტემპულიანი კონვერტები და ეგრედ-წოდებული აშკარა ბარათების ბლანკები (открытія письма).

ფოსტაში იღებენ ყოველ გვარს წერილებს, ბა-  
რათებს, ამანათებს, ნივთებს, ფულს და სხვა საგნებ-  
სა, რომელიც ფოსტის წესით გაიგზავნება.

ფოსტის მარკები არის ერთი კაპეიკიდგან დაწ-  
ყებული კიდრე შვიდ მანეთის მარკებამდე; არის აგრე-  
თვე საფოსტო კონვერტები და საფოსტო ბლანკებიც  
ბარათებისათვის.

წონა კორესპონდენციისა. წონა ყოველ-გვარ  
წერილისა წინადავე განსაზღვრულია. დაბეჭდილია  
ბვეულებრივი (простое) და საგანგებო წერილები  
(заказное письмо) არ უნდა აღემატებოდეს 5 გირ-  
ვანქას; ბანდეროლიანი კორესპონდენცია არ უნდა აღე-  
მატებოდეს 4 გირვანქას; ადგილობრივი ქალაქის წე-  
რილი—ერთს გირვანქას; მხოლოდ ფასიანი ამანათი  
კი (პასილკა) არ უნდა აღემატებოდეს 10 გირვანქას;  
ხოლო ტილოში ან ტყავში შესხვეული ფულისა ან  
ფასიანი ამანათი არ უნდა აღემატებოდეს 120 გირ-  
ვანქას, ესე იგი, სამს ფუთს.

გადასახლი და ხარჯი წონის-დაგვირად. სა-  
ფოსტო მმართველობაში შემოღებულია: ყოველ სა-  
მის მისხლის წონაზე ბარათისთვის უნდა გადახდილ  
იქმნას 7 კაპეიკი, ანუ 7 კაპეიკიანი მარკა უნდა ეკ-  
რას ქიმზე; აშკარა წერილს უნდა ეკრას 3 კაპ, მარკა;  
საგანგებო წერილებს, ხსენებულ ხარჯის გარდა უნდა  
მიემატოს ვიდრე 7 კაპეიკიანი მარკა, რადგან საგანგებოდ  
იგზავნება, თუ გინიცლობა საგანგებო წერილი დაიკარა,  
ფოსტის მმართველობა იხდის ერთს თუმანს ჯარმისს,  
საზღვარ. ჯარეთ გასაგზავნს წერილს 10 კაპ. მარკა  
უნდა ეკრას. აშკარა წერილს კი 4 კაპ, მარკა,

ბანდეროლიანი ამანათები. ყოველს 12 მის-  
სალზედ იღებენ 2 კაპეიკს; ეს ორი კაპეიკი წონის-  
დაგუარად თან-და თან მატულობს, ხოლო, როგორც  
ზემოთ იყო ნათქვამი, ბანდეროლიანი ამანათი არ უნდა  
აღმატებოდეს 4 გირკანქას და მასთან-სადაც ბანდერ-  
ოლიანი ამანათის სულ დიდი გადასახადი იქნება 4  
გირკანქაზე 64 კაპეიკი. საგანგებო ბანდეროლიან ამან-  
ათს უნდა დაეკრას წონის-დაგუარად მარკის გარდა კიდევ  
7 კაპეიკიანი მარკა საგანგებოდ გაგზავნისათვის და  
ზედ ეწეროს სრული ადრესი და სიტყვა «გაგზავნო».

ფასიანი და უფასო ამანათები. ხარჯი ამ გვარ  
ამანათებისა შეიძლება: ერთ გირკანქა ამ გვარ ამანათისათვის ყოველსავე 500 კერსტისავე მანძილზე და-  
წესებული 5 კაპ, 500—1000-მდე კერსტზე 10 კაპ.,  
ასე რომ ყოველს 500 კერსტზე ხარჯი გირკანქა ამან-  
ათზე მატულობს ხუთი კაპეიკებით, უმცირესი ხარ-  
ჯი მაინც აბაზზედ ნაკლები არ არის, უმცირესი ფასი  
20 კაპ, ესე იგი, ამანათი თუნდ ერთ გირკანქას იწონ-  
ნიდეს, მაინც 20 კაპ, უნდა გარდახდეს.

ამანათის სასაღში მიტანაც შეიძლება, ამ შემთხვე-  
ვაში ზედ უნდა ეწეროს „СЪ ДОСТАВКОЮ НА ДОМЪ“  
და გამგზავნმა უნდა გადასადოს მხოლოდ 15 კაპ,  
ფასი ამგვარ ამანათისა არ უნდა აღმატებოდეს 10  
მანეთს და 5 გირკანქაზედ მძიმე არ უნდა იყოს, თორ-  
ემ აღარ მიიტანენ სასაღში, ხოლო თუ ზედ არა  
სწერიან-რას, მაშინ უწყობით შეატყობინებენ და მიძლე-  
ბმა თვითონ უნდა წაიღოს თავის ამანათი, ამანათებში  
(პოსილგა) წერილები და ფულები არ უნდა ინახებო-  
დეს, თორემ ჯარმას გარდახსდებიან ყოველს სამს  
მისსაღზედ ოკითო მანეთს.

ტელეგრაფი (დეპეში).

სატელეგრაფო (სადეპეში) ფასის მხრივ, რუსეთის იმპერიის განიხილება ორ ნაწილად: ევროპის რუსეთი და აზიის, ევროპის რუსეთში ირიცხება ყველა გუბერნიები რუსეთისა, ფინლანდია, პოლშა და ჩვენი კავკასიისა, აზიის რუსეთში: ციმბირი, თურქესტანი და კასპის მხარე, ფასი ტელეგრაფისათვის დადებულია: ა) საყოველთაო და ბ) თვითვეულ სიტყვის მიხედვით,

საყოველთაო ფასი დეპეშისა, როგორც ევროპის, აგრეთვე აზიის რუსეთში, დაწესებულია 15 კაპ, ხოლო საყოველთაო თითო მარტი ყოველ სიტყვისათვის მანძილის მიხედვად; ასე რომ ათი სიტყვა ღირს 50 კაპ, და დეპეშის ფასი 15 კაპ. სულ 65 კაპზე; თუ ევროპის რუსეთიდან ტელეგრაფი იგზავნება აზიის რუსეთში, მაშინ ყოველი სიტყვა ღირს 10 კაპ. თბილისსა და კოჯორს შუა სიტყვა ღირს 1 კ. სიტყვები შეიძლება ათზე მეტიც და ნაკლებიც იყოს

თუ დეპეშის გამგზავნა მოისურვებენ ვასუხის მიღებას თავის ხარჯზე მაშინ იგი შეიძლება, გარდა თავის ტელეგრაფის ფასისა, კიდევ ათის სიტყვის და თუ უნდა მეტის ან ნაკლების ფასს. სავსესხო ტელეგრაფისათვის უსათუოდ აღნიშნული უნდა იყოს დეპეშისა, რომ ვასუხის ფასი გადახდილია (ОТВЕТЬ УПЛОЧЕНЬ) და ესეც ჩაითვლება სიტყვათა რიცხვში.

ტელეგრაფები ანუ დეპეშები მიიღება, როგორც მთავრობის აგრეთვე რეინის გზის სატელეგრაფო სა-



დგულებში ყოველ დღე, ხოლო უქმე დღეებში — დანი-  
შნულ დროს. რაც შეეხება ტელეგრაფის ანუ დეპეშის  
შინაარსს, იგი საიდუმლოდ რჩება. დეპეშის მიღებაში  
მონაწილენი აქვეყნი ბარათებს (კვიტანციებს), დეპეშის  
სიტყვები გაწვევით, წაუშლელად და სუფთათ უნდა  
იყოს დაწერილი. დეპეშის ბოლოს უნდა ეწეროს სა-  
ხელი ან გვარი გამგზავნისა. სიტყვები გრძელდება ან  
უნდა იყოს: უდიდესი ზომა სიტყვისა არის 15 ასო-  
ინი სიტყვა. თუ ამ რიცხვს აღემატა, მასინ რა სიტ-  
ყვით ჩაითვლება.

### საექსპორტო ხარჯი და გადასახადი

კაჭრობისა და აღებშიცემობის თაობაზე.

მოსმობა კაჭრობის უფლებაზე 1 გილდისა ღირს  
ყველგან 565 მან., 2 გილდისა — პირველ რიგისა ად-  
გილებში ღირს 120 მან., მეორე რიგისში — 95, მან.  
მესამე რიგისაში 75 მან., მეოთხე რიგისაში — 55 მან.  
და მესამე რიგის ადგილებში — 40 მან.

მოსმობა საწვრთლმანო კაჭრობისა (МЕЛОЧНОЙ  
ТОРГЬ) ღირს პირველ რიგის ადგილებში 30 მან.,  
მეორე რიგისაში — 25 მან., მესამე რიგისაში — 20 მან.,  
მეოთხე რიგისაში — 15 მან. და მესამე რიგის ად-  
გილებში 10 მან.

მოსმობა სატარებელ კაჭრობისა (РАЗВОЗНОЙ  
ТОРГЬ) ღირს 16 მან., მეორე რიგისაში РАЗНОС-  
НЫЙ — 6 მან.

სანაქრო ანუ საპროკაშიკო მოსმობა 1 რიგისა  
სა ღირს 35 მან., მეორე რიგისაში — 6 მან.

საქსპლორატორ მონუმენტ ღირს 15 მან., მეორე გილისა—6 მან.

ბაჟი სავაჭრო და სხვადასხვა-მიწვეობა ადგილების მიღებაზე.

პირველის გილდის მონუმენტსთან 1 რიგის ადგილებში ბაჟს გამართმევენ 55 მან., 2 რიგისაში—45 მან., 3 რიგისაში—35 მან., 4 რიგისაში—25 მან., და 5 რიგისაში—20 მან., მეორე გილდის მონუმენტსთან 1 რიგის ადგილებში 35 მან., 2 რიგ.—25 მან., 3 რიგ.—20 მან., 4 რიგ. 15 მან. და 5—10 მან.

ბაჟი სავაჭრომდინო ვაჭრობასთან 1 რიგის ადგილებში ღირს 10 მან., 2 რიგ.—8 მან., 3 რიგ.—6 მან., 4 რიგ. 4 მან. და 5 რიგ.—2 მან.

ბაჟი სავაჭრომდინო (ПРОМЫСЛОВЫЯ) მონუმენტზე 1 საჩისხისა 10 მუშადან მოყოლებული 16 მუშამდე. 1 რიგობის ადგილებში 30 მ. 2 რიგ. 25 მ. 3 რიგ. 20 მ, 4 რიგ. 15 მ. 5 რიგ. 10 მ. მეორე საჩისხის 5—9 მუშამდე 1 რიგ.—20 მ. 2 რიგ.—18 მ. 3 რიგ.—14 მ. 4 რიგ.—10 მ. 5 რიგ.—7 მ. მესამე საჩისხისა 2—4 მუშები. 1 რიგ.—10 მ. 2 რიგ.—9 მ. 3 რიგ.—7 მან. 4 რიგ.—4 მ. და 5 რიგ.—3 მ.

### საბავშვო სარეზერვუარი

1000 ქალაქის ღირსის სარეზერვუარს გამორთმევის 1 რიგის ადგილებში 300 მან., 2 რიგისაში—150 მან. და 3 რიგისაში—100 მან.

სოფლებში გამორთმევათ 60; 40 და 30 მან.

საინტერესო ბილეთები და მოწოდებები: პირველ  
ხარისხის ინტერესზე ბილეთი 1 რიგისა ღირს  
100 მან., 2 რიგისა — 25 მან., ბილეთი საწვრილმანო  
კატეგორიისა — 6 მან. სანოქრო მოწოდება პირველ რი-  
გისა 6 მან., მეორე რიგისა — 2 მ. ინტერესზე-  
მეორე ხარისხისაში ბილეთი 1 რიგისა — 50 მე-  
მეორისა — 12 მან. 50 კაპ. საწვრილმანო კატეგორიის  
ბილეთი 3 მან. სანოქრო 4 მან. და ინტერესზე  
მესამე ხარისხისაში ბილეთი 1 რიგ. 40 მან.  
2 რიგ. 10 მან., საწვრილმანო კატეგორიაზე 2 მან.  
სანოქრო 2 მან, და მეორისა 75 კაპ. მეოთხე  
ხარისხის იარაღებზე 1 რიგ. ბილეთი 25 მან. მე-  
ორისა 6 მან. საწვრილმანო კატეგორიისა 1 მან. მეორე  
50 კაპ.

მიუხედავად ამ სახემწიფო ხარჯებისა და ბაჟებისა,  
როგორც შემოდ იყო ხათქვამი, კატეგორიის გემო-  
ერთმეკათ კიდევ საქალაქო და საერო ხარჯი, რომე-  
ლიც არ აღემატება 15 პროცენტს დანარჩენი მოწოდ-  
ების ღირებულებიდან.

ამთ გარდა 1 ოქტომბრიდან 1875 წლიდან  
დაკონებულა, რომ ყოველ კატეგორიისა და აღებ მიტე-  
მობისაგან აიღონ ხაზინის სასარგებლოდ დამატებუ-  
ლი ხარჯი, ეგრედ წოდებული პროცენტისა და გა-  
ნაწილებული (процентный и раскладочный) და-  
მატებითი პროცენტის ხარჯი გადახდებათ ყოველ სააგ-  
ციონერო საზოგადოებათ, ამხანაგობათ და სხვა ყო-  
ველ გააკ პირობა შეკრულ ამხანაგობათა; ეგ ხარჯი  
არ უნდა აღემატებოდეს 30% საერთო წმიანა წლიუ-  
რი შემოსავლიდან. ხოლო ის კატეგორიისა და აღებ-  
მიტემინი, დამედიც შემოდ არ იყო მოხსენებულა

იმულებულნი არიან იხადონ განაწილებული ხარჯი (раскладочный сборъ) ეს განაწილებული ხარჯი გამომანგარიშებულთა სათითაოდ ყოველ გუბერნიასე სამის წლის ვადით და იმ საერთო ჯამს გუბერნიასში განაწილებენ ყველა ვაჭრობისა და აღებ-მიცემობის დაწესებულებაში ეგრედ წოდებული საბეგრე უწყებანი (податный присутствія) მოელს გუბერნიასში, ყველა მარტებში და ქალაქებში. თუ ვინცოცაა податный присутствія მეტს დააწესებენ ვისმეზედ, შეიძლება უხივლად საფინანსო მინისტრთან ერთად თავის განმამკვლობაში.

## ნ ა ტ ა რ ი უ ს ე ბ ი

### .რამი რას იღებენ ნოტარიუსებზე

სახელმწიფო ხარჯი ნოტარიუსული დამტკიცებოვის ყოველ საქმეებისათვის ერთმეკას სამ-სამი მანეთი, როცა უფროსი ნოტარიუსი ამტკიცებს.

1) სიგელი 500 მანეთამდე — 2 მან., 1000 მანეთამდე — 3 მან. კიდევ მეტი თუა — 4 მ. და კიდევ ორი შაური ყოველ ას მანეთზედ.

2) ვექსელებისა და სხვა ვაღდებულების შემოწმება 500 მანეთამდე — 50 კაპ., რაც 500 მანეთზე მეტია — 1 მან. და კიდევ ყოველს ას მანეთზედ — ორი შაური.

3) ხელ-შეკრულობათ შემოწმებ. ზემოდ ხსენებულ რაოდენობის დაგვარად 500 მანეთამდე ღირს 1 მან., 1000 მანეთამდე 1 მ. 50 კაპ. და რაც 1000 მან. მეტია 2 მან. და კიდევ ორი შაური ყოველ ას მანეთზედ.



4) კობილის შემოწმებისთვის თახახზედ 25 კაზ. რაფა მეტი იქნება, თახახზედ 10 კაზ. ხელწერილის შემოწმებისა — 10 კ.

5) შემოწმება იმ დროსი, რაფა რომელიმე დოკუმენტს წარადგენენ — 25 კ.

6) შემოწმება რაფა რომელიმე პირი ცრაცხლისა 50 კაზ.

7) შემოწმება წმინდისა ქალაქისა, სამედიცინო განხეხისა — თახახზედ 1 მან. თუ თახახზე მეტია, მეტზედ 50 კაზ.

8) შემოწმება იმისა, რაფა ერთი პირი მეორეს რასმე ატყობინებს და ამ შემოწმების დირება 50 კ.

9) რაფა ნოტარიუსი რამიმე დოკუმენტს ინახავს გარდა ფუფისა, ყოველი თვე — 25 კ.

რაფა ხსენებულ დოკუმენტს დაბეჭდილ კონკერტში ინახავს 50 კ. ფულს წინდაწინ აძლევენ ექვსის თვისა.

10 თუ გინდათ გაიგოთ; რა დროს იქმნა შემოწმებულნი საბუთი — 50 კაზ.

11) დავთარში ჩაწერისათვის სტრიქონზე 2 კაზ. თუ ნოტარიუსი თავის კონტორიდან სხვაგან იქმნა გამოწვეული, მასშინ ზემოდ ჩამოთვლილ ხარჯის გარდა ეძლევათ კიდევ 2 მან. დღიური და ყოველ ვერსტზე ორ-ორი შაური აქეთ იქით. თუ რკინის გზით მოუხდა წასვლა, მასშინ ხარჯი მეორე ვლასის ეძლევა.

### დერბის ხარჯი

დერბის ხარჯი ორ გვერდისა: — ერთი უბრალო 80 კ. 60 კ. 15 კ. 10 და 5. მორე კი თვით საქმის დირაბულობის შესაფერსი!

ოთხ-აბზიანს (80 კაზ.) მარკებს აკრეფენ ყოველ  
 გვარ თხონას თუ არჩას შეტანილს სახელმწიფო  
 დაწესებულებაში, საჩივარს, ვასუსს, ყველა სახელმწი-  
 ფო დაწესებულებისაგან გამოტანილ ქაღალდებს, ნე-  
 ბარტვას, მოწმობას, კოპიებს, წმუნების ბარათებს  
 ანდერძებს, დოკუმენტებს, რომელიც არ აღემატება ხუთს  
 თუმანს, ნასყიდობის ქაღალდებს, თავდებობის ბარათებს,  
 ყოველ გვარ ბარათებს და ხელ-შეკრულობას,  
 კონტრაქტებს და სხვა მაგ გვარ ქაღალდებს; სამ  
 აბზიანს (60 კ.) მარკებს ხმარობენ ვასზოართებისა-  
 თვის, მოწმობებისათვის და ბილეთებისათვის, სამ  
 შურიანს (15 კაზ.) — ყველა იმ აქტებისა და დოკუმენ-  
 ტებისათვის, რომელნიც ხუთ თუმანზედ ნაკლები-  
 სანი არიან — ორ შურიანს (10 კაზ.) მარკებს ხმა-  
 რობენ ყოველ ხელ-წერილების, კვიტანციებისა და ყვე-  
 ლა ანგარიშებისათვის, თუ 50 მანეთამდე მომატებუ-  
 ლის ფასისა არ არის. შურიანს (5 კაზ.) ყველა სა-  
 ხელმწიფო დაწესებულებათა ხელ-წერილებისათვის და  
 ანგარიშებისათვის ხმარობენ.

ღერბის ხარჯი უნდა იხადონ აგრეთვე  $\frac{0}{10}$  (სა-  
 რგებლიან) ქაღალდებმა. აქციები, ვაიები, ობლიგაცი-  
 ები, გირაუნობის ფურცლები და საზოგადოდ ყოველ  
 გვარი აქციები. სხვა-და-სხვა საზოგადოებათა თუ  
 ამხანაგობათა ღერბის ხარჯს იხდიან შემდეგად: ქა-  
 ლადი როცა ფასში 50 მანეთამდე — 15 კაზ., 100  
 მანეთამდე 80 კ., 250 მდე 1 მან., 500-მდე — 2 მან.,  
 1000-მდე — 3 მან., 2000-მდე — 4 მან., 3000-მდე  
 — 5 მან., 4000-მდე — 6 მან., 5000-მდე 7 მან., რაც  
 5000 მან. აღემატება 10 მან. ასეთივე ხარჯი ადგეთ  
 უცხო ქვეყნის სარგებლიან ქაღალდებს.

ღერბის ხარჯს ახდეკინებენ აგრეთვე ფულის თანხის შემოსავალსაც: სახელმწიფო და რკინის გზის სარგებლიან ქალაქების შემოსავლიდან, სახელმწიფოსთვის თავდებობის ქვეშეფოთა (ГАРАНТИРОВАННАЯ) და საზოგადოდ თუ კერძო სარგებლიან ქალაქებისაგან, ეგვლას იმ შეტანილ ფულების შემოსავლიდან (ВКЛАДЫ), რომელიც ამ სახელმწიფო ბანკში ან კერძო თუ საზოგადო სააკციონერო თუ საურთიერთო საკრედიტო ბანკებში. ამასვე ახდეკინებენ 5%.

არ ღებულობენ ღერბის ხარჯს თხოვნებზე და სხვა ქალაქებზე შესახებ სისხლის საქმისა. სამხედრო ბუჯრის საქმისა, ხაზინიდან ფულის დაბრუნების საქმეზე, თუ ვინიცობა უკანონოდ წაუღია ფული, სახელმწიფო ბანკებში და იმის განყოფილებაში, სასწავლებელში და მეუყვანის (გამიჯვნის) თაობაზე, უმაღლეს თხოვნაზე, პენსიის და შემწეობის თხოვნაზე, საექიმო მოწმობაზე, თხოვნაზე რომელიც უმაღლეს მმართველებს ან რეგისტრებს ეძლევათ, იმ პირებს, რომელიც აწა აქვთ წა და მათი სიღარიბე დამოწმებულა და სხვა.

პროპორციული ღერბის ხარჯს (ანუ საქმის ღირებულობის შესაფერი) ღებულობენ ყოველგვარი ექსილებიდან, სესხის ბარათებიდან, მოკალესაგან ხე მოწერილი ანგარიშებიდან და საზოგადოთ ყოველ გვარი სავალ პირშეკრულობის ბარათებიდან და აგრეთვე ეგვლას ხაირი პირობების წიკრლებიდან რაც უძრავ ან მოძრავ მამულს შესება.

აკრძალულია ერთის ღერბის ქაღალდზე ორი სსკ-და-სსკა აქტის ან მოწმობის დაწერა; ვინც ან იხმარებს ღერბის ქაღალდს აქტებისათვის, ჯარიმად ათჯერ მეტი გადასდება, ვიდრე ღერბის ქაღალდი ღირს.

**შენიშვნა:** ვექსილით (თამასუჭით) პირობების შეკერა შეუძლიან ყველას, გარდა სასულიერო წოდების კაცისა და გარდა იმ გლეხებისა, რომელთაც სავაჭრო მოწმობა ან აქტთ, აგრეთვე ან შეუძლიანთ ჯარის კაცებს, რომელნიც სამსახურში ითვლებიან. გასათხოვარსა და გათხოვილს ქალებს პირველთ მშობლების დაუკითხავად და მეორეებს — ქმრების დაუკითხავად, აგრეთვე ყველა მცირე წლოვანებს; ყველა ამათ მიერ ხელ-მოწერილი ვექსილს ძალა აღარა აქვთ; თუმცა შესაძლოა სასამართლომ ისინი პასუხის მგებულად იცნოს და სასჯელი სიუსაჯოს და ფულიც გადაახდევინოს.

### ფოსტა ტფილისსა და კავკავს შუა

ტფილისიდან გაღის

(1 მაისიდან 1 ნოემბრამდე)

ეტლი დილით 7 და 9 საათ. ომნიბუსი შუად. 4 და 5 საათ.

(1 ნოემბრიდან 1 მაისამდე)

ეტლი დილით 8 საათზედ. ომნიბუსი საღ. 4 საათზედ.

კავკავიდან გამოღის

(1 მაისიდან 1 ნოემბრამდე)

ეტლი დილით 7 და 9 საათ. ომნიბუსი დღ. 4 და 6 საათ.

(1 ნოემბრიდან 1 მაისამდე)

ეტლი დილით 8 საათზედ. ომნიბუსი საღ. 9 საათზედ.



## რ კ ი ნ ი ს ვ ზ ა

### შუადღის შემდეგ გამო- დის 1-ლი №-რი.

	სათი მინ.
ბაქოდან . . . . .	4 — 1
ქურდამირიდან . . . . .	9 — 31
განჯიდან . . . . .	2 — 28
ტფილისიდან . . . . .	9 — 15
გორიდან . . . . .	11 — 27
მიხაილოვიდან . . . . .	12 — 52
ყვირილიდან . . . . .	3 — 55
რიონიდან . . . . .	5 — 53
სამტრედიიდან . . . . .	5 — 53
მერე ბათუმისკენ მიდის.	

### ლაშქე გამოდის მე-3 №-რი.

	სათი მინ.
ბაქოდან . . . . .	12 — 06
ქურდამირიდან . . . . .	6 — 30
განჯიდან . . . . .	12 — 30
ტფილისიდან . . . . .	7 — 55
გორიდან . . . . .	10 — 25
მიხაილოვიდან . . . . .	11 — 74
ყვირილიდან . . . . .	2 — 59
რიონიდან . . . . .	4 — 11
სამტრედიიდან . . . . .	5 — 11
მერე ბათუმს მიდის	

### ბათომ. ბაქოსკ. დილით:

ბათომიდან . . . . .	8 — 35
სამტრედიიდან . . . . .	11 — 27
რიონიდან . . . . .	12 — 26
ყვირილიდან . . . . .	1 — 33
მიხაილოვიდან . . . . .	5 — 12
გორიდან . . . . .	6 — 36
ტფილის. ბაქოსკენ . . . . .	9 — 34
განჯიდან . . . . .	3 — 22
ქურდამირიდან . . . . .	8 — 50
მერე ბაქოში მივა ლაშქ.	

### სალამოთი ბათომიდან:

ბათომიდან . . . . .	8 — 35
სამტრედიიდან . . . . .	12 — 07
რიონიდან . . . . .	1 — 13
ყვირილიდან . . . . .	2 — 20
მიხაილოვიდან . . . . .	5 — 42
გორიდან . . . . .	7 — 01
ტფილისიდან . . . . .	11 — „
განჯიდან . . . . .	6 — „
ქურდამირიდან . . . . .	11 — 42
მერე ბაქოს მივა.	

### ბათომისკენ ტფილისი- დან გადის

დილით . . . . .	9 — 15
სალამოთი . . . . .	7 — 55

### ტფილისიდან ბაქოსკენ გადის:

სალამოთი . . . . .	8 — 34
დილით . . . . .	11 — „

## რუსეთის იმპერია

რუსეთის იმპერია განიყოფება ორ ნაწილად. ერთი იმყოფება ევროპაში და მეორე — აზიაში. პირველს ეწოდება ევროპის რუსეთი მეორეს — აზიის რუსეთი. რუსეთის იმპერია შეადგენს მთელ დედამიწის ერთ-მეექვსედ ნაწილს და  $2\frac{1}{2}$  ჰქონს მეტია მთელის ევროპისა, ჩრდილოეთიდან სამსრეთამდე რუსეთის სიგრძე შეადგენს 4383 კერსტს, ხოლო დასვლეთიდან აღმოსავლეთამდე 10,060 კერსტს, ხოლო საზღვების სიგრძე 83,000 კერსტია,

სივრცე რუსეთის იმპერიისა ხმელეთით და ზღვა-წყლებით შეიცავს 20,437.363 კვადრ. კერსტს. ამ აუარებელ მიწა წყალზე შედრებით სხვა ქვეყებთან და სახელმწიფოებთან ცხოვრობს ძლიერ ცოტა ხალხი. მა ყამად მთელს რუსეთის იმპერიაში ითვლება 130 მილიონზე მეტი სული მამრი და მდედრი.

## ევროპის სახელმწიფოები

ევროპის სახელმწიფოები განიყოფება 4 იმპერიად: გერმანია 4) საკოროლეო, 6 დიდ საჰერცოგოდ, 5 საჰერცოგოდ 6 სამთავროდ, 2 თავისუფალ ქალაქად და იმპერიის ადგილით «ელზას-ლოტრინი» რუსეთი და ოსმალეთი: 11 საკოროლეო: დიდი ბრიტანია და ირლანდია, ნიდერლანდია, ბელგია, შვეცია და ნორვეგია, დანია, ესპანია, პორტუგალია, იტალია, საბერძნეთი, რუმინია, და სერბია; დიდი საჰერცოგო ლიუკსენბურგისა; 4 სამთავრო: ლიხტენშტეინი, მონაკო,

ბოლოვანის და ჩეხნოვანის; 4 რესპუბლიკა: საფრანგეთი, შვეიცარია. ანდორა და სამარინო.

დიდ სასულემწიფოებად თვისი პოლიტიკურის გაკლენით ითვლებიან: გერმანია, რუსეთი, საფრანგეთი, დიდი ბრიტანია, ავსტროუნგარია და იტალია.

### დროთა რიყხვა

ბევლი დროიდგანვე დედა-მიწის ბრუნვა გარეშე მზისა იყო დროს საზომლათ. ესლაც წელთა რიცხვა დაფუძნებულია მზის წელიწადზე, რომელიც ეთანასწორების 365 დღეს, 5 საათს, 48 წამს და 51 წუთს. ბევლ დროში ნამდვილი წლის სიგრძე არ იცოდნენ და ამისათვის ეკვიპტელები ერთ წლათ სთვლიდნენ სწორეთ 365 დღეს, თითქმის 6 ნაკლებს ნამდვილზე. თუ ერთს წელიწადს იგინი აკლებდნენ 6 საათს, 4 წელს მოაკლდებოდნენ 24 საათი, ანუ ერთი დღე. ამიტომაც გაზაფხულის დღე-ღამ თანასწორობა ყოველ წელიწადს ერთსა და იმავე თვის რიცხვში არ მოდიოდა. თუ ერთხელ 21 მარტს მოვიდოდა, მეოთხე წელს 22, მეხუთე წელს 23 მარტს მოვიდოდა. და ყოველ წელიწადს უნდა წვალბულიყენენ, რომ დღე-ღამ თანასწორობის დრო ეპოვნათ. მასთანავე, რაკი წელიწადებს დღეები აკლდებოდათ, თვეებიც უკან-უკან იწევდნენ, რომ დღე-ღამ თანასწორობის დრო ეპოვნათ, წლის დრონი ვი წინ, და ნახეს, რომ სამთარი იანკრიდამ თუ იწუობოდა, 120 წლის შემდეგ იწუობოდათ თებერვლიდამ, და 140 წლის შემდეგ — მარტიდამ, ამ ნაიროთ სამთარი გაზაფხულის თვეებში გადავიდა და ზაფხული შემოდგომისამი.

ამ წინააღმდეგობას შეუძლებელია შევადაროთ კალონიის  
განსწორებას ალექსანდრიელის განსწორებას მრისხველმა  
სოზიგენმა, რომელიც 4 წელს ქრ, შ, წ, იულოზ  
ცეზარისაგან მოწოდებულ იყო რომში, მან დააწესა,  
რომ ყოველი სამი წლის შემდეგ, მეოთხე წავიანი,  
იწიფებოდეს 365 დღით, რადგანაც ოთხი წლის  
განმავლობაში ექვს ექვსი საათი ერთ დღე-ღამეს  
შეადგენს, ეს აღრიცხვა მიღებული იქნა 44 წ. ქ. შ.  
წინ, მაშასადამე ქრისტეს დაბადებიდან პირველი წა-  
ვიანი წელი იყო 44, მეორე წავიანი 8 და სს. ესე  
იგი ყველანი, რომელნიც 4-ზე სრულიად განიყოფე-  
ბიან, წავიანი წლებია.

ამ იულიანის კალონიას ანუ კალონიის სტილს,  
გხმარობთ ჩვენ, რუსები, ბერძნები და სს.

თუმცა სოზიგენმა მიიღო რა მან წლათ 365 დღე  
და 6 საათი, უფრო მიახლოვდა ჭეშმარიტებას, მაგ-  
რამ ცოტა რამ შეუძლებელია კიდევ დარჩა, რადგანაც  
ნამდვილი წლის სიგრძე არის 365 დღე, 5 საათი,  
48 წამი და 51 წუთი, 400 წლის განმავლობაში  
თითქმის სამ დღე და ღამეს შეადგენს.

აქედამ ვსარძობდებოდა, რომ 325 წელს, ნი-  
კეის კრების დროს, გაზაფხულის დღე-ღამე თანასწო-  
რობა 21 მარტს იყო და 1582 წ. კი 11 მარტს, ე. ი.  
1257 წელში თითქმის 10 დღეზე უკან დაიწია.

რომ ისევე დღე-ღამე თანასწორობა 21 მარტს  
მოხვედროდა, რომის პაპმა, გრიგორი XIII, გადააგ-  
დო მომეტებული 10 დღე და გასცა ბრძანება, რომ  
5 ოქტომბერს ჩეთავალათ 15-ტათ.

გრიგორმა დააწესა, რომ 400 წლიდან 100 კი  
არ იწიფებოდეს წავიანთ, როგორც იულიანის კა-



აქედან, ანაქედ 97 წ. უ, ი, ან ჩაითვალოს ნაკიანათ ბოლო წელი იმ საუკუნეთა რიცხვი, რომელსედაც 4-ზე ან განიყოფებინ, ამნიანათ 1600, 2000 წელი იქნებინ ნაკიანები; 1700, 1809, 1900 და სს, კი უბრალონი ახალი სტილისამებრ, რადგანაც 16, 20 4-ზე განიყოფებინ და 17, 20, 19 კი. ანა, თუ 1582 წელს იულიანის კალენდარი 10 დღით დადგა უკან, 1900 წ, დღით იქნება, ამიტო რადა ჩვენში 1 იანვარია, მაშინ დასავლეთ ევროპაში, სადაც ახალ სტილს სმარობენ, 13 იანვარია.

### სამკურნალო დარიგებანი

სურდო. ფეხები გასკოთის ქალაქში გაიხვიე, წინდებში მშრალი მღოგვი (გარჩიცა) ჩაიფარე, შეისუნთქე ძმარი ნახევარ ცივ-წყალ არეული, ანუ გახსნილი შაბი (ერთი ჩაის კოკი, სტაქან ცივ წყალში), ცხვირზე ისვი ღორის ანუ სანთლის ქონი მარტოთ, ან ნახევრათ ოდეკალანში, თუნდ სპირტში გადაჩუღი, ანუ დღეში ერთხელ იზილე ცხვირი სამ ნაწილ ზეითუნის ზეთში ერთი ნაწილი ხიშადურის სპირტ ჩაჩუღი, ისუნთქე ერთათ მოხარშული პიტნა და საფბის თბილი ორთქლი.

ხველა. წარმოსდგების გაციებისაგან, ან რომელიისამე შინაგანი ავანტყოფობისაგან (ფილტვის ანთებისა, ჭლექისა და სს) ორდესაც გაციებისაგან გასკელებს, ლოგინში თბილათ ჩაწექ, დალიე რფლის ჩაი (დიდ-გულისა ანუ ცაცხვის უკავილისა), გულზე და ფეხის ძირებზე წაისვი სანთლის ქონი და ლურჯი ქალაღი დაიფარე; დღეში სამჯერ სკო თითო

რუძკა თანასწორ გადარეული: უცუცხლო თაფლი, ქლიავის, (сливочное), შირბახტის, ანუ ზეთუნის ზეთი და დაწმენდილი ღვინო, სულ ერთათ კარგა ადუღებული. სასარგებლოა ჩაი ანისუნის ყუავილისა, კამისა, ზირასი; აგრეთვე კარგია ბოლოკი, ზრენი და ხახვი ოათფლით ნახარში (განსაკუთრებით დამკვლელთა ღი ხველისათვის კარგია ანისუნის კაბლი,

თავის ტკივილი წარმოსდგება: ყაბზობისაგან, თავში სისხლის აკრძნისაგან, სისხლ ნაკლებობისაგან, გაციებისაგან და სხ. ყაბზობა როცა გაქვს დალიე 1—2 სტაქ. კიტრის მარლ-წყალი, ანუ 1 სტაქ. კვასი 1—2 სტოლის კოვზი მარლ-გარეული, სასაქმებელთაგანი ყველაზე უკეთესია: სინამქის ფოთლი (Александрійскій листъ) 1—2 კოვ, მონარშე, როგორც ჩაი, გაწურე და ერთბაშით დალიე. თუ თავი ძლიერ ცხელი გაქვს მიიღე ზედ ყინულით, ანუ თოკლით საკსე შუშა, ანუ ციკ-წყალში დასველებული ტილო; დაიდე მუაკე კომბოსტო, კეფის ქვეძოთ, აგრეთვე ხელებზე და კუნთებზე დაიკარ მდოგვი; სვი მძარ-წყალი (2 სტოლ. კოვზი ერთ სტაქ. წყალზე), ანუ წყალი ღიმინით სისხლ ნაკლებისათვის კარგია შავი ყავა.

ყაბზათ თუ ხარ მიიღე სინამქის ფოთლის ჩაი, კასტორის (სასაქმებელი) ერთი, ანუ რეკნდი. 1—2 მისხალი 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub> სტან წყალში) ორ საათს ხარშე, გაწურე და ერთბაშით დალიე.

გაციებისაგან მუცელში ყვანა თუ გაქვს, თბილათ დაწექ, მუცელზე თბილი ტილო, ანუ კამთბარი გახვეული აგური იდე. ფეხები ადუღებული

წელით სავსე ჭურჭელზე მიაწიე და ცოტ-ცოტა მსუ-  
ბუქა საჭმელი სჭამე (ქათმის წვენი), სასმელათ ცხე-  
ლი ჰიტნის ჩაი იხმარე. თუ ყვანა მაწინარობისაგან  
მოგივიდა, დალიე ერთი მიღება სასაქმებელი ზეთი,  
თუ ძრვილ გაქვს ყვანა, ისე რომ ზემოთ ნახვერებმა  
საშვალებამ არა ქნას რა, მაშინ 6 მისხალი მუხის ქერ-  
ქი ორ სტაქან წყალში ნახვერობადის დაადუღე და  
ორ საათში ერთსელ თითო სტოლის კოვზი სვი,  
თუნდა ნერვის ქერქი, ამნაირათ მოდუღებული დანაყი-  
ლი ბროწიულის ქერქი წითელი ღვინოთი ანუ არ-  
ყით ორ საათში ერთსელ ერთი ჩაის კოვზი სვი  
(ყველას სჯობიან).

თუ გაგაცხელია, სვი მარბლის, ანუ გოგირდის  
სიმყავე Соляная (сѣрная кислота) 8—10 წვე-  
თი ერთ სტაქან წყალში, ანუ სვი ძმარ-წყალა, თუ  
დიდი სიცხე გაქვს, ტანზედ ძმარ-წყალი ისვი ხანდახან,  
ცხელება თავს ანებებს, თუ ჰირველ გაცხელებაზევე  
ოფლი კარგათ იდინა ოფლის ჩაით.

ციება. ყველასე უკეთესი წამალი არის ქინაქინა.  
ჟერ უნდა კარგა გაწმინდო სასაქმებელის ზეთით (რო-  
ცა მუცელი მაგარი გაქვს და გაწუხებს) და მერე სამ-  
სამი გრანი საათში ერთსელ სვი, როცა შეუიყინებუ-  
ლი არა ხარ. თუნდ წინა-ჰირველათვე დღეში სამ-  
ჯერ — დილით, შუადღისას და საღამოთი, ხუთ-ხუთი  
გრანი ქინაქინა სვი. ციებამ რომ მოგიკლეს, მერმე  
დღეში ორჯელ და შემდეგ ერთსელ ერთ კვირამდის  
სვი. სანამ კარგა არ გახდე სრულებით. მძიმე საჭ-  
მელს ღობილს და სხვას, ხილს, ღვინოს, აგრეთვე  
მყავე რამეს ზედ არ დაეკარო. ქინაქინა თუ არ იშოე-

ბ. იმის მაგბურათ შეიძლება ხის ანუ მანდვრის ხა-  
სი, სუფთათ დანაყილი ( $\frac{1}{2}$  მისხალი წყლით ანუ ღვი-  
ნით თითო საათში ერთხელ სვა. აგრეთვე თელის  
ქერქის ნადული (6 მისხალი ერთ სტაქან წყალში  
ნახეგრობადის დადუღე) ორ საათში ერთხელ ერთი  
სტაქანის კოვზი სვი.

პირ საქმება თუ გაქვს,  $\frac{1}{2}$  საათში ერთხელ  
10—15 წვეთი გოფმანტვის, ანუ პიტნის კაზლი სვი.  
ყინულის პატარა ნამტვრეები ულახე; მარჯვენა ფერდ-  
ზედ დაიკარ მდარგვი, ანუ მიიდე ყინულით შუშა.

### შესანიშნავი მოვლენანი კაცობრიულ ცხოვრებაში

- წელი — ქრისტეს დაბადებამდის
- 5508 ქვეყნის გაჩენა.
- 4000 პირუტყვების მოშინაულება.
- 2246 მსოფლიო წარღვნა.
- 1822 წერის გამოგონება ეგვიპტეში (შემონისაგან).
- 1571 მოსკოვს დაბადება.
- 1556 ათინის დაფუძნება.
- 1250 აზგონავტების გალაშქრება კალხიდაში ოქროს  
სამეხნედად.
- 1184 ტროისის ქალაქის აღება.
- 884 ლიგურტის კანონების გამოცემა სპარტაში.
- 817 მაკედონიის სამეფოს დასაწყისი.
- 753 რომის დაფუძნება.
- 658 კონსტანტინის (სტამბოლის) დაფუძნება.
- 551 კონსტანტინოს ფილოსოფოსის დაბადება, რომ-  
ელიძე ჩინეთში ახალი საწმენოება განავრცელა.
- 550 ბუდდის საწმენოების დაარსება ინდოეთში.



523 შითაგორის სწავლა, რომ დედამიწა მზის გა-  
რეშემო ტრიალებს.

494 ისეთი წესის დადგენა ათინაში, რომელსაც უკე-  
ლა საზოგადო საჭმეებს თვითონ ხალხი გა-  
ნაკებდა — რესპუბლიკა.

490 ბრძოლა საბერძნეთსა და სპარსელებ შუა.

391 რომის აღება გალლებისაგან.

356 ალექსანდრე მაკედონელის დაბადება.

146 საბერძნეთის დაპყრობა რომისაგან.

63 კატალინას შეთქმულობა რომის რესპუბლიკის  
წინააღმდეგ.

44 იულიუს კეისარის მოკვლა რომში.

26 ოქტავიუს აგვისტუს იმპერატორობა რომში.

### ქრისტეს დაბადების შემდეგ

28 იოანე ნათლის-მცემლისაგან პირველად ქადაგე-  
ბის დაწყება.

33 იესო ქრისტეს ჯვარცმა იერუსალიმში.

64 ნერონმა რომი დაწვა.

70 იერუსალიმის დაქვევა ტიტისაგან.

258 სკვირების თავს დასხმა რომის იმპერიაზე.

330 სატანტო ქალაქის გადატანა რომიდან  
კონსტანტინოპოლს.

337 რომის იმპერიის გაყოფა ორ ნაწილად  
(აღმოსავლეთის და დასავლეთის).

420 სათურანგეთის დაარსება.

481 პირველი ხელმწიფე (კლოვივი) სათურანგეთში.

496 ქრისტიანობის შემოღება სათურანგეთში.

599 ქრისტიანობის ვაზრცელება ინგლისში.

610 მანქმადი თავის სწავლას ქადაგობს ქაბაში.

622 მანქმადის გაქცევა ქაბიდან მედინაში.

- 759 რომის პაპების სამოქალაქო უფლება იწვევა.
- 964 პირველი უნივერსიტეტის დაარსება კრდოვანში (ესპანიაში).
- 988 ქრისტიანობის შემოღება რუსეთში.
- 1096 ჯვაროსანთა პირველი გალასქრება პალესტინისკენ
- 1265 ხალხის წარმომადგენელთა პარლამენტის (ქვემო პალატის) დაარსება ინგლისში.
- 1300 ოსმალეთის სახელმწიფოს დაარსება.
- 1307 დაარსება შვეიცარიის რესპუბლიკისა (გილიომ ტელლისაგან).
- 1330 პირველი სამხედრო ჯარის დაწესება ოსმალეთში.
- 1369 იოანე გიკლეტი რეფორმაციას ქადაგობს ინგლისში.
- 1453 სტამბოლის აღება მანჯად მეორისაგან და საბერძნეთის იმპერიის დასასრული.
- 1457 დაიბეჭდა სახარება და ფსალმუნი. მორავის ძმების საზოგადოება.
- 1492 ამერიკის აღმოჩენა ქრისტეფორე კოლუმბისაგან.
- 1528 პირველი ფორტა გენსა და ბრიუსელს შუა.
- 1528 ლოტრის კატეხიზმოს დაბეჭდვა.
- 1540 იეზუიტების ორდენის დამტკიცება.
- 1572 ბარლომეს ღამე პარიუში, როდესაც 60,600 ლოტრანი დახოცეს.
- 1615 პირველი დაბეჭდილი გაზეთის გამოცემა ფრანკ-ფურტში.
- 1618 ოცდა ათი წლის ომის დაწყება ევროპაში.
- 1643 ლუდოვიკო მეტოთხმეტეს გამოფენა საფრანგეთში
- 1649 აჯანყებულმა ხალხმა ინგლისის მეფეს, კარლს, პირველს, თავი მოჭკვეთა.
- 1736 პირველი საკვირაო სკოლების გახსნა ინგლისში.

- 1776 ჩრდილოეთ ამერიკის ცამეტმა კალონიამ ინგლისისაგან დამოუკიდებლობა გამოაცხადა.
- 1782 ინგლისმა ჩრდილოეთი ამერიკა თავისუფლად და დამოუკიდებლად აღიარა.
- 1789 სახალხო კრების გახსნა და დიდი რევოლუციის დაწყება საფრანგეთში. უაშინგტონი განთავისუფლებული ამერიკის რესპუბლიკის პირველ პრეზიდენტად ამარჩიეს.
- 1790 მონასტრებისა და თავად-აზნაურობის ხარისხის მოსპობა საფრანგეთში.
- 1791 საფრანგეთის მეფის, ლუდოვიკო მეთექვსმეტის გაქცევა და დაჭერა. კანონმდებელი კრების გახსნა.
- 1792 პირველი რესპუბლიკა საფრანგეთში.
- 1793 გილიოტინით თავის მოკვლას საფრ. კოროლის ლუდოვიკო XVI. ეკრძობის შეიარაღება საფრანგეთის წინააღმდეგ.
- 1794 რობესპიერის თავის მოკვლას.
- 1795 დირექტორთა საფრანგეთში.
- 1798 ეგვიპტეში გალაშქრება ლენკაღის ბონაპარტისა. მეორე შეიარაღება ეკრძობისა საფრანგეთის წინააღმდეგ.
- 1799 ბონაპარტე პირველი კონსული საფრანგეთისა.
- 1804 ნაპლეონ ბონაპარტე საფრანგეთის იმპერატორი.
- 1805 მესამე შეიარაღება ეკრძობისა. ავსტრიისა და რუსის ჯარების დამარცხება ნაპლეონისაგან აუსტერლიცთან.
- 1812 ნაპლეონის გალაშქრება რუსეთში.
- 1814 ნაპლეონის დამარცხება და იმის ელბის გუნძულზე გაგზავნა. ბურბონების დინასტიის დაბრუნება საფრანგეთში. კენის კონგრესი.

- 1815 ნაზალეონის გამოქცევა ულბის გუნძულიდამ და  
 პარიჟში დაბრუნება. 100 დღე. იმის დამარცხე-  
 ბა ვეტერლანთან და ხელმეორეთ უარის თქმა  
 საფრანგეთის ტახტზე. იმის გაგზავნა წმ. ელე-  
 ნეს გუნძულზე.
- 1821 საბერძნეთის აღდგენა.
- 1830 ივლისის რევოლუცია პარიჟში. კარლს X-ის  
 გაქცევა და ლუდოვიკო ფილიპის გამეფება. არე-  
 ულობა ბრიუსელში, ვარშავაში, გერმანიაში და  
 იტალიაში.
- 1848 თებერვლის რევოლუცია საფრანგეთში. მკარე  
 რესპუბლიკა საფრანგეთში. არეულობა გერმანია-  
 ში. ლუდოვიკ ნაპლეონი საფრანგეთის რეს-  
 პუბლიკის პრეზიდენტი. არეულობა ირლანდია-  
 ში, გალიციაში, ვენგრიაში.
- 1849 საზოგადო არეულობა ეკრატში. რადეცვი იტა-  
 ლიაში. ფრანცუზებისაგან რომის დაჭერა.
- 1851 საფრანგეთის ხატიონალური კრების დათხოვნა  
 და ნაპლეონის ათი წლით რესპუბლიკის პრე-  
 ზიდენტად ამარჩევა.
- 1852 (2 დეკ) ლუდოვიკო ნაპლეონის ძალადობით  
 გაიმპერატორება საფრანგეთში.
- 1859 იტალიის ომი.
- 1861 ურთიერთ შორისი ომი ჩრდილოეთ ამერიკაში.
- 1865 პრეზიდენტის ლინკოლნის მოკვლა ამერიკაში.  
 სამხრეთის შტატების დამორჩილება.
- 1866 ავსტრო-პრუსიის ომი იტალიაში და გერმანიაში.
- 1867 პრუსიის გაძლიერება გერმანიაში. გარბაზდის  
 გალაშქრება რომისაკენ. რევოლუცია ესპანიაში.
- 1868 მუშების არეულობა შვეიცარიაში და ბელგიაში.



- ქენიების აჯანყება ირლანდიაში. რევოლუცია ესპანიაში და იზახელას გაქცევა. არეულობა განდიაში.
- 1869 პრიმი და სერანო ესპანიის მართებლობის მოთაგენი. სუეცის არხის გახსნა.
- 1870 ომი საფრანგეთსა და გერმანიის შუა (7 ივლ.) ამედეი ესპანიის ტახტზე. მესამე რესპუბლიკა საფრანგეთში (4 სექტ.)
- 1871 გერმანიის იმპერია. ომის გაგრძელება საფრანგეთსა და გერმანიის შუა. პარიზის აღება. არეულობა პარიზში (კომმუნა). ტიერი საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი.
- 1873 ესპანიაში რევოლუცია და კარლისტების აჯანყება. ამედეის უარის თქმა ესპანიის მეფობისაგან. რესპუბლიკა ესპანიაში. მაკ მაჭონი საფრანგეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი (24 მაისს).

## შესანიშნავი მოვლენანი საქართველოს ცხოვრებაში

### ქრისტეს დაბადებამდე

- 2500 მსოფლიო წარღვნა.
- 2200 ქართლოსის ქართლში გადმოსვლა. ჭაიკისაგან სომხეთის სამეფოს დაფუძნება.
- 1350 ანკონატების მოსვლა კოლხიდაში ოქროს მატელოსანის სამეხნელად.
- 633 სკივთების შემოსევა კავკასიაში.
- 302 ფარნაოზ — პირველი მეფე ქართველთა. მხედრული ანბანი.
- 162 მირჯან პირველი სამართველოს მეფე ნებრტიდის დინასტიისა.
- 61 პომპეისაგან კოლხიდის დაპყრობა.

ქრისტეს დაბადების შემდეგ

- 40 სამეგრელოში, აფხაზეთში და სამცხეში ქრისტიანობის გავრცელება ანდრია პირველ-წოდებულისაგან.
- 431 ქრისტეს საწმინდოების გავრცელება ივერიაში, მეფე მირიანის დროს.
- 446 კასტანგ გორგასლანის გაბეჭება საქართველოში.
- 586 გურამ კურატპალატის, პირველი ბაგრატიდის დინასტიის მეფის ტახტზედ ასვლა საქართველოში.
- 780 ქართული ქრონიკონი.
- 1003 ბაგრატ მესამისაგან ქუთაისში და მარტვილში (996) საყდრების აშენება.
- 1122 დავით აღმაშენებელმა ოსმალებს წაართვა თბილისი
- 1184—1212. თამარ დედოფალი. სომხების, ოსმალებისა და სპარსელების დამარცხება. მთიულეთის დაპყრობა.
- 1259 იმერეთში ცალკე სამეფოს დაწევა.
- 1323 გიორგი—პირველი დადიანი სამეგრელოსა.
- 1387 თემურ-ლენგისაგან საქართველოს დაპყრობა.
- 1403 თემურ-ლენგი შექმნა დღევანდელი საქართველოს.
- 1483 პირველი დამოუკიდებელი გურიელი.
- 1484 ქუთაისი იმერეთის სატახტო ქალაქად ხდება.
- 1616—1617 კახეთის ალბანთა შახ-აბაზისაგან.
- 1618—1667 საქართველოსა და რუსეთის მეფეების კავშირი.
- 1709 კასტანგ მეფის დროს სტამბის შემოღება საქართველოში.
- 1744 ერეკლე მეფე.
- 1783 კატარინე მეორისაგან ერეკლე მეფის თავის მფარველობის ქვეშ მიღება.

- 1798 ერეკლე მეუის მიცვალება.
- 1801 (იანვარ. 18) ჰაკლე ხელმწიფის მანიფესტი საქართველოს რუსეთთან შეერთებაზე.
- 1802 (12 აპრ.) უმაღლ. მანიფესტის გამოცხადება სიონში საქართველოს შეერთებაზე რუსეთთან. დაფიცება ქალაქისა.
- 1810 იმერეთის შეერთება რუსეთთან, გურიის დამორჩილება.
- 1815 უკანასკნელი იმერეთის მეუის სოლომონ გარდაცვალება ტრაპიზონს.
- 1832 რუსული ზომისა და წონის შემოღება საქართველოში.
- 1836 რუსული გაზეთის «კავკასიის აქთა მხრის მოამბის» გამოცემა.
- 1844 კორნცოვის დანიშვნა კავკ. მთავარ მმართველად.
- 1845 რუსული თეატრის დაფუძნება.
- 1846 «კავკასიის» გამოცემა რუსულ და სომხურ ენაზე.
- 1851 ქართული ჟურნალის «ცისკრის» დაარსება.
- 1859 აღმოსავლეთ კავკასიის დაპყრობა. შიმილის დაჭერა (25 აპრ.).
- 1862 დ. მ. მიხაილ ნიკოლოზის ძის კავკასიის მთავარ-მართველად დანიშვნა (6 დეკემბერს).
- 1863 ქართულ ჟურნ. «საქართველოს მოამბის» დაარსება.
- 1864 აფხაზეთის დამორჩილება. თფილისის გუბერნიაში ბატონ-ყმობის მოსპობა (8 ნოემბერს). უმაღლ. დამტკიცება წესდებისა ყმობისაგან განთავისუფლებულ გლეხებზე — თფილისის გუბერნიაში (13 ოქტომბერს).
- 1865 უმაღლ. დამტკიცებანი წესდებისა ყმობისაგან განთავისუფლებულ გლეხებზე — ქუთაისის გუბერნიაში (13 ოქტ.)

- 1866 ქართული გაზეთის «დროების» დაარსება. სა-  
სოფლო სასამარტოების დაწესება თბილისის  
გუბერნიისში. სამეგრელოში გლეხების განთავი-  
სუფლება (1 დეკ.)
- 1868 ახალი სასამარტოების დაწესება (19 თებერ.)
- 1872 ფოთი-თბილისის რკინის გზის გახსნა.
- 1878 რსმადეთის საქართველოს დაკავშირება. 0131

### შესანიშნავი აღმოჩენანი ქრისტეს დაბადებამდე

- 2941 საწერი ნიშნების შემოღება ჩინეთში.
- 1750 ჰურის მოყვანა და საჭმლად ხმარება.
- 1700 ბროლიფური წიწკანებში და მინის მოგონება
- 1200 რკინის ხმარების შემოღება.
- 1150 ზოგნი ამტკიცებენ, რომ ჩინეთში ამ წელს  
გამოგონეს წიგნის ბეჭდვა.
- 800 კერძის ფულის ხმარება.
- 500 გზებისა და ფაქტის გაჩენა სპარსეთში, კვი-  
რისის დროს.
- 212 ანტიმედისგან მწვავე მინის გამოგონება.
- 80 სახნის ხმარება რომში.

### ქრისტეს დაბადების შემდეგ

- 1 წელის წისკვილის გამართვა რომში.
- 95 ჩინელებმა საწერი ქაღალდი მოგონეს.
- 276 გერმანიაში პირველად ვახის გაშენება.
- 650 საწერი კალმის გამოგონება და ქარის წისკვი-  
ლის გამართვა.
- 760 ანტიმედებმა კედლის საათი მოგონეს.
- 807 ჩინეთში და იაპონიაში პირველად შემოიღეს  
ქაღალდის ფული.



- 845 იტალიაში საწერი ქაღალდი იხმარეს.
- 850 ანბანებში შაქრის მომსახურება.
- 1171 პირველი ბანკის გამართვა ევროპაში (ვენეციისში).
- 1200 კომპანის მოგონება.
- 1320 თოფის წამლის მოგონება გერმანიის შვებრუნისგან.
- 1346 პირველად იხმარეს ევროპაში თოფი.
- 1412 პირველი ქვის ხიდის გაკეთება — ვენეციაში.
- 1436 ბუქდრის და საბუქდრის მანქანის გამოგონება გუტენბერგისგან (მანტუაში — გერმანიისში).
- 1464 პირველი ფურცელი ევროპაში (საფრანგეთში).
- 1469 პირველი სტამბის (ტიპოგრაფიის) გამართვა ევროპაში (ვენეციაში).
- 1492 ამერიკის აღმოჩენა ქრისტოფოროს კოლუმბისაგან.
- 1493 კოლუმბის სიმინდი მოიტანა ამერიკიდან ევროპაში.
- 1500 ჯიბის საათის მოგონება გერმანიის გელესიგან.
- 1506 კომპიუტრის აღმოჩენა, რომ დედამიწა მზეს გარშემო უტრიალებს.
- 1555 პირველი უაგასანის გახსნა — სტამბოლში.
- 1558 თამბაქოს თესვის მოტანა ამერიკიდან ევროპაში.
- 1590 ჩაის მოტანა ჩინეთიდან.
- 1609 ტელესკოპის მოგონება.
- 1620 მანათობელი ჰაერის (გაზის) აღმოჩენა ინგლისში.
- 1638 ტერმომეტრის მოგონება ინგლისელის დრუბელისგან.

- 1665 ნიუტონმა მიმზიდველობის კანონი აღმოაჩინა.
- 1672 ერთმა სომეხმა პირველი ყავასანა გამართა პარიჟში.
- 1752 ამერიკელმა ჯენიამინ ფრანკლინმა მესის ასაფრენი სერხი მოიგონა.
- 1764 ინგლისელმა ჯემს უაიტმა პირველი ორთქლის მანქანა გამართა.
- 1785 ინგლისელმა ჯორჯ სტეფენსონმა პირველად გამართა რკინის გზაზე ორთქლით სატარებელი მანქანა.
- 1790 იტალიელმა გალვანიმ გალვანიზმი აღმოაჩინა.
- 1799 ყვარმა საქსონი მანქანა (საქსელი) მოიგონა
- 1808 ძეულტონმა პირველი (ორთქლის) ხომალდი გააკეთა ამერიკაში.
- 1814 კენიგმა მსწრაფლ-საბეჭდავი მანქანა გამართა.
- 1817 გაბელსბერგმა სტენოგრაფია მოიგონა.
- 1829 რკინის გზების გაკეთება, სტეფენსონისაგან გამოგონილის ორთქლის მანქანის შემწეობით.
- 1837 ინგლისელმა მოწვემ ახალი ტელეგრაფის სისტემა მოიგონა.
- 1851 ამერიკელმა კოლტმა რევოლვერი მოიგონა.
- 1863 ლონდონის ქვეშ რკინის გზა გაიყვანეს.
- 1866 ინგლისსა და ამერიკას შუა, ატლანტიდის ოკეანეში, ტელეგრაფის მკითხველი გაიყვანეს.
- 1869 სუეცის არხის გაყვანა ფრანცუზის ლესეპსისაგან.

059

4551

059

♂ 551

ზ. ჭიჭინაძე

მეორე თუმანოვის ქუჩა, სახლი № 30.